

**MEMÒRIA
DE GESTIÓ**

2015

**Parc Natural del
Carrascal de la Font Roja**

**GENERALITAT
VALENCIANA**

parc **natural**
de la **font roja**

Parc Natural del Carrascal de la Font Roja
Centre de Visitants - Edifici Font Roja Natura

Adreça postal:

Oficina Comarcal - Conselleria d'Agricultura,
Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural
Avgda. Juan Gil-Albert, 54 - Baix
Alcoi (Alacant) 03801

Telf./ fax: 965 33 76 20

parque_fontroja@gva.es

<http://parquesnaturales.gva.es>

PRESENTACIÓ

Aquesta Memòria de Gestió pretén ser un resum de les activitats dutes a terme durant l'any 2015 en el Parc Natural del Carrascal de la Font Roja. S'ha intentat realitzar una memòria senzilla i amena, que pose de rellevància les tasques més significatives realitzades en el Parc Natural.

Enguany, a causa dels canvis polítics succeïts durant 2015, des del mes de juny la figura de Responsable Dinamitzador ha romàs vacant, la qual cosa ha provocat una reestructuració interna i organitzativa . No obstant això, la gestió del Parc Natural ha seguit avant gràcies a la tasca dels tècnics i del personal adscrit al Parc Natural (VAERSA). Com a conseqüència de la nova legislatura política, hi ha també un canvi de designació de la nova Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural, a la qual està adscrit el Servei de Parcs Naturals.

En aquests temps difícils, cal mencionar especialment la gran tasca realitzada pels Ajuntaments d'Alcoi i Ibi en la conservació del Parc Natural i, malgrat tot, en l'interès d'ambdues entitats en la seua millora i conservació.

Igualment aquest reconeixement es déu fer extensiu a tota la societat de l'entorn del Parc Natural, als seus ciutadans, el quals continuen apostant per la conservació de l'entorn natural i d'aquesta manera poder continuar tenint al Parc Natural del Carrascal de la Font Roja com a referent conservacionista de la Natura a la Comunitat Valenciana.

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ	6
1.1. Figures de protecció	6
1.2. Personal del Parc Natural	6
1.3. Consell de Protecció del Parc Natural de la Font Roja	7
2. OBJECTIUS GENERALS	9
3. PLÀ DE VIGILANCIA I PREVENCIÓ D'INCENDIS FORESTALS	10
3.1. Mitjans de vigilància	10
3.2. Incendis forestals	12
3.3. Actuacions de prevenció	12
4. GESTIÓ PER A LA CONSERVACIÓ	13
4.1. Programa de conservació de flora	13
4.1.1. Gestió i manteniment del viver forestal	14
4.1.2. Prospecció de <i>Lymantria dispar</i>	16
4.2. Programa de conservació de fauna	17
4.2.1. Adequació i millora de punts d'aigua	18
4.3. Programa de conservació d'hàbitats	19
4.3.1. Recuperació entorn agrícola de la font de Celedón i mas de Tetuan	20
4.3.2. Actuacions de la Brigada Red Natura 2000	21
4.3.3. Retirada de la línia elèctrica: Barranc de l'Infern - Font Roja	21
4.4. Programa d'adquisició i millora del coneixement	22
4.4.1. Activitat científica i línies d'investigació	22
4.4.2. Banc de Dades de la Biodiversitat	24
4.4.3. Fotoidentificació d'invertebrats	25
4.4.4. Herbari fotogràfic	28
4.4.5. Seguiment de la mortalitat de vertebrats a la CV-797	28
4.4.6. Anellament científic d'aus forestals	31
5. GESTIÓ PER A L'ENTORN SOCIAL I DESENVOLUPAMENT SOCIOECONÒMIC	34
5.1. Programa de Comunicació i Divulgació	34
5.1.1. Pàgina web del Parc Natural	35
5.1.2. Altres xarxes socials del Parc Natural	35
5.1.3. Mitjans de comunicació	36
5.2. Programa d'Educació Ambiental	37
5.2.1. Servei de vista guiada concertada - servei d'acollida	37
5.3. Programa d'Activitats de Promoció – interpretació del Patrimoni	38
5.3.1. Activitats de promoció	38
5.3.2. Altres col·laboracions	41
5.4. Programa de Voluntariat	41
5.5. Programa de desenvolupament socioeconòmic	42
5.5.1. Marca parcs Naturals	42
5.6. Gestió de l'ús públic	44
5.6.1. Sistema de Gestió de l'Ús Públic – Q de Qualitat	44
5.6.2. Correccions d'impactes	45

5.6.3. Regulació d'activitats	47
5.6.4. Equipaments i senyalització	49
5.6.5. Programa d'atenció al visitant	50
5.6.6. Informació, vigilància i col·laboració en esdeveniments	52
6. ACTUACIONS DE MANTENIMENT	53
6.1. Adequació i manteniment de zones d'ús públic	53
6.2. Adequació i manteniment de senders, camins i accessos	54
6.3. Neteja d'àrees i retirada d'abocaments	54
6.4. Revisió, realització i manteniment de senyals	55
6.5. Projecte La Caixa 2015. Restauració del sender GR-7	56
7. DIRECCIÓ I ORGANITZACIÓ GENERAL	57
7.1. Gestió administrativa	57
7.2. Gestió de recursos	58
7.3. Relacions i col·laboració amb altres organismes	58
7.3.1. Conveni edifici Font Roja Natura	58
7.3.2. Col·laboració amb el CEMA Font Roja	58
7.3.3. Col·laboració amb la Universitat d'Alacant	59
7.3.4. Col·laboració amb els Ajuntaments locals	59
7.3.5. Col·laboració amb l'Associació ASAF	59
7.3.6. Col·laboració amb l'Oficina Comarcal – Agents Mediambientals	59
7.4. Formació	61
7.4.1. Alumnes en pràctiques	61
7.4.2. Formació del personal del Parc	62
8. RESUM ECONÒMIC 2015	63
9. ACTUACIONS PREVISTES PER ANY 2016	64
10. ANNEXES	64

1. INTRODUCCIÓ

1.1. Figures de protecció (actualització)

En aquest apartat només es detalla aquella informació relativa a la normativa, relacionada amb alguna novetat o modificació ressenyables durant el 2015. Per a més informació sobre el Parc Natural es pot consultar la Memòria de Gestió 2012.

Camins ramaders

En 2015 s'ha presentat el Catàleg de Vies Pecuàries de la Comunitat Valenciana de conformitat amb el que preveu l'article 8 de la Llei 3/2014, d'11 de juliol, de la Generalitat, de Vies Pecuàries de la Comunitat Valenciana.

Dins de l'esmentat catàleg s'anomenen i classifiquen totes les vies pecuàries del Parc Natural.

1.2. Personal del Parc Natural

El Parc Natural de la Font Roja en l'any 2015 compta amb el següent equip de persones, que depenen de la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural per a dur a terme la seua gestió:

Un **Responsable de la Dinamització** del Parc Natural, com a coordinador de la Unitat de Gestió: Font Roja – Serra de Mariola – riu Serpis – Benicadell – Maigmó. El canvi de Govern Autonòmic en maig de 2015 provoca el cesse d'aquest càrrec al mes de juny, a partir del qual la plaça es queda vacant des de juliol fins desembre.

Un **Tècnic superior** d'Espais Naturals Protegits, compatibilitzant les seues tasques de coordinador de la Unitat de Gestió amb altres tasques de la Direcció General del Medi Natural en altres espais naturals de la Comunitat Valenciana.

Un **Tècnic mitjà** d'Espais Naturals Protegits. En relació al tècnic mitjà esmentat, cal afegir que, des de gener de 2015, d'acord amb la instrucció redactada per la Direcció General del Medi Natural, aquest ha de col·laborar així mateix amb els Serveis Territorials de la Conselleria de Medi Ambient d'Alacant en la redacció d'informes en matèria d'Espais Naturals Protegits, establert mitjan Instrucció de la Secretaria Autònoma de 13/12/2014.

Un **Equip de Promoció** (VAERSA) conformat per dos guies mediambientals.

Una **Brigada de Conservació i Manteniment** (VAERSA): conformada per un capatàs i tres peons qualificats. El personal de la Brigada de Conservació està a l'atur durant tres mesos (maig, juny i juliol). Durant aquest període part de les seues funcions al Parc Natural són cobertes per les Brigades de Conservació del Parc Natural de la Serra de Mariola i del Paisatge Protegit del riu Serpis-Benicadell.

També hi ha d'altres professionals de la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural, i altres entitats vinculades en la seua tasca al Parc Natural de la Font Roja, però no coordinats directament per la figura del Responsable de la Dinamització. Són els següents:

- Tècnic comarcal dels Serveis Territorials de la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural (Oficina comarcal Alcoi).
- Agents Mediambientals.
- Unitats de vigilància i vigilants de l'observatori del Menejador (VAERSA)
- Brigades rurals d'extinció (Conselleria Conselleria de Governació i Justícia)
- Brigada Red Natura 2000 (del Servei de Vida Silvestre, Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural).

1.3. Consell de Protecció del Parc Natural de la Font Roja

El Consell de Protecció és l'òrgan col·laborador i consultiu de la gestió del PN i ha de ser oïda per a l'adopció de decisions referents assumptes com els pressupostos, els instruments d'ordenació i planificació, l'emissió de determinats informes preceptius sobre projectes o altres que siguen sol·licitats, realització de propostes i per a l'aprovació de la memòria anual de gestió.

Composició del Consell de Protecció

- President del Consell de Protecció
- Secretari i Responsable de la Dinamització
- Director General de Gestió del Medi Natural
- Representant Ajuntament d'Alcoi
- Representant Ajuntament d'Ibi
- Representant Conselleria d'Agricultura
- Representant Conselleria de Cultura, Turisme i Esport
- Representant Conselleria d'Infraestructura, Transports i Medi Ambient
- Representant Diputació d'Alacant
- Representant de la Universitat d'Alacant
- Representant Societat de Caçadors d'Ibi
- Representant d'entitat vinculada a Conservació de la Natura
- Representant d'entitat vinculada a la Conservació Patrimoni Cultural
- Representant d'entitat excursionista

- Representant de l'associació d'agricultors
- Membre honorífic del Consell de Protecció
- 3 Representant de propietaris

Convidats permanents del Consell de Protecció

- Tècnic del Departament de Medi Ambient de l'Ajuntament d'Alcoi
- Tècnica del Departament de Medi Ambient de l'Ajuntament d'Ibi
- Direcció Territorial Conselleria d'Infraestructures, Territori i Medi Ambient
- Representant Conselleria de Governació (Coordinació d'Emergències d'Alacant)
- Gestora CEMA Font Roja
- Coordinador Estació científica Font Roja Natura de la Universitat d'Alacant
- Coordinador Estació biològica Torretes- Font Roja de la Universitat d'Alacant
- Representant dels propietaris

Reunions ordinàries del Consell de Protecció en 2015

El Pla Rector d'Ús i Gestió del Parc Natutal (Decret 121/2004) determina la periodicitat mínima de tres reunions anuals de caràcter ordinari. No obstant això, en 2015 no més es va celebrar una reunió del Consell de Protecció.

Data reunió	Lloc
19/02/2015	Centre de Visitants - CEMA Font Roja (Alcoi)

Reunió del Consell de Protecció celebrada 19 de febrer de 2015 a les instal·lacions del CEMA Font Roja

2. OBJECTIUS GENERALS

La gestió anual del Parc Natural del Carrascal de la Font Roja es planifica a partir d'una sèrie d'*objectius marc* derivats dels indicats a la pròpia normativa (PORN i PRUG).

Objectius marc

Protegir i conservar els valors naturals, paisatgístics i culturals existents.

Assegurar que l'activitat socioeconòmica present siga sostenible.

Definir criteris per a **dur a terme** inventaris, seguiments i investigacions aplicades a la gestió d'ecosistemes i sistemes culturals existents.

Ordenar, regular i promoure les demandes d'activitats educatives i recreatives.

Promoure la informació, sensibilització, participació i cooperació de la població local en la conservació de l'espai.

Corregir i minimitzar els possibles impactes de l'activitat humana en el Parc.

Establir criteris de seguretat per a minimitzar riscos per al Parc i per als visitants.

Panoràmica de la Vall de Polop i l'edifici Font Roja Natura, des del cim del Menejador

3. PLA DE VIGILÀNCIA I PREVENCIÓ INCENDIS FORESTALS

La Generalitat Valenciana disposa d'un Pla de Vigilància Forestal que coordina els mitjans destinats a la detecció dels incendis forestals. El Servei de Prevenció d'Incendis és dependent de la Conselleria de Governació i Justícia, que posseeix les competències en matèria de prevenció a més d'extinció.

3.1. Mitjans de vigilància

Mitjans fixos

Observatoris forestals

Conformen la xarxa de **mitjans de vigilància fixos**. Estan situats en punts clau de màxima cobertura visual i les seues principals tasques són la detecció d'incendis i servir com enllaç de la xarxa de comunicacions. Els observatoris que tenen la Font Roja dins de la seua cobertura visual són quatre: el del Menejador (Alcoi) dins del propi Parc del Carrascal de la Font Roja, el del Salviar (Xixona), el del Reconco (Biar) i el del Teix (Agres) dins del Parc Natural de la Serra de Mariola. *[font: Sistema Integrat de Gestió d'Incendis Forestals – SIGIF]:*

Calendari de cobertura dels observatoris forestals:

- El Teix (Agres): 8 h de febrer a abril; 11 h d'abril a juny i octubre; 24 h juliol, agost i setembre. Tancat gener i desembre.
- El Reconco (Biar): idem
- El Salviar (Xixona): idem, tancat novembre i desembre.
- El Menejador (Alcoi): 9 h de gener a meitat març, i de meitat octubre a desembre; 24 h de meitat març a meitat octubre.

Mitjans Mòbils

Unitats de vigilància

Les que actuen en alguna porció del PN són *[font: SIGIF]:*

- Unitats ordinàries: amb un operari, vehicle tot-terreny i material de comunicació i vigilància. Per la serra de Mariola hi actuen un total de 5 unitats, assignades per comarques a una àrea determinada.
- Unitats motoritzades: amb tres operaris amb un vehicle tot-terreny i dues motocicletes. Al PN hi actua una unitat d'aquest tipus.
- Unitats polivalents: amb operaris acompanyats per voluntaris, que es desplacen per equips amb vehicle tot-terreny i a peu. Al PN hi actuen tres unitats.
- Unitat helitransportada: amb un helicòpter amb tecnologia de transmissió, un pilot i un operador de càmera. Actua a tot el territori valencià.

Brigades rurals d'emergència

Són brigades d'extinció però també poden realitzar funcions de vigilància i prevenció durant els dies en què es declara nivell de preemergència davant del risc d'incendis (previfoc) 2 i 3.

Destacar la presència d'aquesta brigada ubicada en el Parc Natural de forma permanent, al llarg de tot l'any a la caseta de peons caminers CV-797. Està composta per cinc persones i una autobomba de 3500 l. amb conductor. Durant els dies declarats d'alerta 3 o preemergència extrema realitza labors de vigilància en la comarca i en el parc Natural.

Voluntariat de prevenció

El voluntariat ambiental engloba els diferents grups locals o comarcals que al llarg de la campanya col·laboren amb el Pla de Vigilància. Per a aquesta finalitat, ja fa anys l'administració autonòmica va encetar una línia d'ajudes [en aquest exercici: *Ordre 6/2014, de 9 de maig, de la Conselleria de Governació i Justícia*] dirigida a col·lectius i ens locals que es coordinen des de l'administració competent.

La quantia de les ajudes destinades a aquest apartat han anat variant en les últimes temporades. Les entitats amb subvenció concedida per a l'exercici 2015 [*Resolució de 4 d'agost de 2015, de la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, CC i DR*], a l'ambit del Parc Natural de la Font Roja són:

- Ajuntament d'Alcoi: 5.746,02 €
- Ajuntament d'Ibi: 5.746,02 €
- Associació Contra Incendis Forestals Alcoi (ACIF Alcoi): 5.304,02 €

Cal destacar la col·laboració i la presència en el territori d'altres entitats i particulars que realitzen tasques de vigilància i prevenció. Al Parc Natural hi ha diverses associacions que realitzen aquestes tasques, concentrant-se fonamentalment a l'estiu i Setmana Santa, com per exemple el grup de voluntaris *Club de Amigos 27 Mhz - 30 Charly Alpha* participa en la vigilància i prevenció d'incendis, a l'àrea de Sant Antoni i la Font Roja.

Agents Mediambientals

Al Parc Natural del Carrascal de la Font Roja i la seua zona PORN exerceixen les seues tasques els Agents Mediambientals. Els agents mediambientals en la seua diversitat de tasques realitzen una vigilància i control en el Parc Natural de l'ús del foc i dels incendis forestals. Cal destacar el control del nivell d'ompliment dels dipòsits d'aigua per a l'extinció d'incendis forestals (Menejador i Sant Antoni).

Polícia local

Els dies que es declara Alerta 3, les dotacions de la Policia Local dels dos municipis que integren el Parc Natural, s'afegeixen a les tasques de vigilància i prevenció d'incendis.

Brigada de Conservació i Manteniment del Parc Natural

Els membres que integren la Brigada de Conservació i Manteniment del Parc Natural col·laboren, i especialment als dies d'Alerta 3, a les tasques de vigilància i prevenció d'incendis forestals.

3.2. Incendis forestals

L'any 2015 l'àmbit del Parc Natural de la Font Roja no ha patit cap incendi forestal. Cal assenyalar que no s'inclouen els incendis que afecten a terrenys no forestals (segons el PATFOR i el part d'incendi realitzat pels Agents Mediambientals).

3.3. Actuacions de prevenció

El Pla de Prevenció d'Incendis Forestals al Parc Natural del Carrascal de la Font Roja (aprovat per Resolució de 4 de juny de 2006, del Conseller de Territori i habitatge, DOGV nº 5299) suposa un document en relació al tractament de la prevenció d'incendis des d'una perspectiva global, arreglant en un únic document les actuacions, legislació, projectes i infraestructures, tant existents com propostes, definint les seues característiques bàsiques

Brigada de Conservació i Manteniment

En un Espai Protegit amb les característiques de la Font Roja són necessàries una sèrie de tractaments de la vegetació per a la seua gestió. Alhora, aquest apartat també inclou les tasques en la gestió dels residus vegetals generats en les diferents activitats, així com el subministrament de llenyes a les distintes àrees recreatives, entès com una forma de gestionar els materials vegetals generats. Un resum de les actuacions realitzades en 2015 són:

- Manteniment adient de la vegetació **de les pistes forestals** incloses en el Pla de Prevenció d'Incendis Forestals del Parc Natural de l Carrascal de la Font Roja. Igualment cal assenyalar l'ajuda als propietaris en l'execució de tasques contingudes dins del Pla de Prevenció d'Incendis Forestals del Parc Natural de la Font Roja. En 2015 s'ha treballat en els següents tallafocs o pistes forestals:

1. Xarxa de Àrees Tallafocs. Trams: 02.11-02.12 i 12.03-12.02

2. Xarxa Viària. Trams: 02.04. Mas del Gelat.
03 – Foiaderetes - Santuari Font Roja
03.04 Camí de Maruenda
11 – Mas de Tetuan – Menejador

- Manteniment de les àrees recreatives i zones enjardinades, mitjançant el desbrossament i poda de la vegetació circumdant.
- S'evita l'ús del foc per l'eliminació, principalment per estelat de les restes produïdes, tant des del propi Parc com per alguns propietaris privats en zones especialment perilloses.
- S'abasteix de llenya els paellers de Sant Antoni i la caseta de vigilància de Menejador
- S'eliminen possibles focus de plagues i malalties forestals.
- S'han compatibilitzat els tractaments realitzats amb l'època de reproducció de diferents comunitats de faunístiques.

Treballs de desbrossament de pistes forestal incloses en el PAPIF, per part de la Brigada de Conservació i Manteniment del Parc Natural de la Font Roja

Clausura temporal de paellers

Degut a les condicions de sequera climàtica, per resolució de la Direcció General del Medi Natural, es clausuren els paellers de Sant Antoni a l'àmbit del Parc Natural de la Font Roja, des de mitjans del mes de maig fins el 30 de setembre de 2015. Les instal·lacions són tancades amb una xarxa metàl·lica i la col·locació d'un cartell informatiu.

4. GESTIÓ PER A LA CONSERVACIÓ

4.1. Programa de conservació de Flora

El conjunt de vegetació que presenta el Carrascal de la Font Roja és resultat de la distribució natural de la flora i els efectes de l'ancestral activitat humana. En aquest sentit es modela un paisatge format per diversos ambients, uns més naturals, i altres clarament antropitzats. De tots ells destaquen determinades àrees boscoses com són les pinedes, carrascars, etc., d'altres com són les zones de matollars, o altres com els prats, els cultius de cereals i fruiters de secà, les àrees amb vegetació rupícola o amb vegetació de ribera.

Objectius

- Protegir i conservar les espècies endèmiques, rares o amenaçades presents en el Parc Natural.
- Protegir i conservar les poblacions d'espècies i varietats genètiques existents que tinguen caràcter emblemàtic per la seua singularitat, fragilitat, representativitat i estat de conservació.
- Corregir i minimitzar els impactes ocasionats per l'activitat humana fomentant la conservació d'espècies de gran interès.

4.1.1. Gestió i manteniment del Viver Forestal

El Parc Natural de la Font Roja disposa d'un Viver Forestal com a eina important on poder produir planta pròpia de qualitat, apta per a treballs de conservació, i contribuir així a la conservació dels ecosistemes i poblacions d'espècies més notables. Aquest projecte el desenvolupa fonamentalment la Brigada de Conservació i Manteniment. D'altra banda, ocasionalment es realitzen diverses activitats d'educació i sensibilització mediambiental o activitats formatives, i fomentar així el respecte i la cura de l'entorn.

Objectius

- Planificació i producció de planta forestal de qualitat d'espècies vegetals pròpies amb la procedència del Parc Natural de la Font Roja per realitzar treballs de restauració i repoblació forestal.
- Producció de planta per als projectes de conservació del Parc Natural.
- Fomentar la utilització d'espècies vegetals autòctones, tan forestals com varietats agrícoles tradicionals.
- Col·laboració en la producció de planta per als treballs de la Brigada de Biodiversitat en la restauració de les diferents microreserves i altres indrets de la província d'Alacant.

Actuacions realitzades en 2015

- Manteniment de les instal·lacions; hivernacle, sistema de reg, etc.
- Recol·lecció estacional de llavors de diverses espècies forestals
- Repicat i producció de plançons de les espècies vegetals.
- Planificació de la gestió del viver, tenint en compte el subministrament conjunt per als Parcs Naturals de la Font Roja i de la Serra de Mariola.
- Treballs de reproducció d'espècies prioritàries per part de la brigada de Biodiversitat per a les actuacions en diferents microreserves de flora de la província d'Alacant.
- Subministrament de plançons per a distintes actuacions de restauracions vegetals i repoblacions al Parc Natural de Font Roja i de la Serra de Mariola.
- Subministrament de planta per a zones enjardinades de zones d'ús públic.
- Atenció de visites guiades de caràcter formatiu i de sensibilització ambiental a les instal·lacions del viver.
- Col·laboració en les tasques del viver per part d'alumnes en pràctiques de Cicle Formatiu
- Col·laboració en tasques del viver del grup de voluntaris Fundació Diagrama.
- Gestió administrativa i subministrament de plançons a entitats o propietaris del Parc Natural de la Font Roja per a distintes actuacions de restauració.

Umbracle principal del Viver Forestal de la Font Roja, i detall del moment de germinació de les plàntules

En la campanya 2015, el Viver Forestal de la Font Roja ha lliurat 3385 plançons de 24 espècies, per a la realització de diferents actuacions de repoblació o regeneració de diferents zones:

Espècie	Núm. planta
<i>Acer granatense</i>	143
<i>Amelanchier ovalis</i>	36
<i>Arbutus unedo</i>	71
<i>Celtis australis</i>	6
<i>Cistus albidus</i>	2
<i>Crataegus monogyna</i>	57
<i>Fraxinus ornus</i>	475
<i>Juniperus oxycedrus</i>	13
<i>Juniperus phoenicea</i>	188
<i>Lonicera etrusca</i>	91
<i>Malus domestica</i>	20
<i>Populus alba</i>	120

<i>Populus nigra</i>	400
<i>Populus tremula</i>	100
<i>Prunus mahaleb</i>	16
<i>Quercus faginea</i>	391
<i>Quercus rotundifolia</i>	710
<i>Rosa sp.</i>	33
<i>Salix sp.</i>	300
<i>Sorbus aria</i>	90
<i>Sorbus domestica</i>	7
<i>Sorbus torminalis</i>	36
<i>Taxus baccata</i>	21
<i>Viburnum tinus</i>	59
TOTAL	3385

4.1.2. Prospecció de *Lymantria dispar*

Les activitats d'aquest projecte s'han desenvolupat entre juliol i octubre de 2015. Les prospeccions es realitzen amb periodicitat anual per part de la Conselleria d'Agricultura i Medi Ambient. En 2015 s'han dut a terme per part dels Agents Mediambientals assignats a l'espai natural amb la col·laboració de la Brigada de Conservació i Manteniment del Parc Natural.

Es tracta de repassar unes trampes situades per diverses localitzacions del Parc Natural en els quals es fa un compteig de mascles per a predir l'evolució de l'eruga defoliadora i així poder previndre pics de població que puguin convertir-se en espècie plaga de *Quercus sp.*

Els resultats de la prospecció de 2015 es pot consultar a l'ANNEXE d'aquest document.

Exemplars de la papallona *Lymantria dispar* (femella més blanca i mascle més fosc) Font: www.sentinelplantnetwork.org

4.2. Programa de conservació de Fauna

El Parc Natural de la Font Roja representa un entorn amb gran diversitat d'ambients que, en general, presenten un bon estat de conservació. És en aquests ambients on es dona una representació variada de la fauna associada als ecosistemes que representen aquests indrets. En aquest sentit, al Parc Natural es fomenten les mesures oportunes dirigides a la conservació i la millora de les poblacions d'espècies animals d'interès existents a l'àmbit de gestió. Des del Parc Natural de la Font Roja es coordinen i gestionen els projectes relacionats amb aquest programa els quals, en la seua major part, vénen dirigits per les diferents Universitats que investiguen al Parc Natural.

Objectius

- Protegir i conservar les poblacions d'espècies de fauna existents al Parc, amb caràcter emblemàtic per la seua singularitat, representativitat, fragilitat i estat de conservació.
- Corregir i minimitzar els impactes derivats de l'activitat humana, que puguen ser causa de la minva de la diversitat faunística.

- Fomentar l'activitat investigadora dels diferents grups faunístics per tal de millorar el seu coneixement i distribució al Parc Natural.

4.2.1. Adequació i millora de punts d'aigua

Al Parc hi ha una xarxa d'abeuradors a disposició de la fauna, principalment per als períodes estivals, quan l'aigua és un factor crític en la vida dels animals al clima mediterrani. Aquesta activitat la desenvolupa fonamentalment la Brigada de Conservació i Manteniment. Durant els mesos d'estiu els treballs se centren en l'ompliment i tasques de manteniment dels dipòsits de cada abeurador.

Objectius específics

- Disposar d'una xarxa estratègica d'abeuradors per a que les diferents comunitats faunístiques puguin superar favorablement l'època estival, i fomentar l'existència d'altres.
- Disposar de punts de reproducció per diverses espècies d'amfibis.

Actuacions realitzades en 2015

- Neteja i reparació de diversos abeuradors.
- Adaptació d'abeuradors per evitar danys ocasionats per rosegadors.
- Revisió periòdica i ompliment d'abeuradors

Com ha passat als darrers anys, els resultats obtinguts han sigut la disposició d'una xarxa d'abeuradors on les diferents comunitats de fauna han disposat d'un recurs molt escàs a l'època estival al Parc Natural.

Manteniment i neteja de l'abeurador prop al dipòsit d'aigua del Menejador

4.3. Programa de conservació d'Habitats

Al Parc Natural de la Font Roja es poden diferenciar els següents hàbitats: carrascal d'ombria, bosc de caducifolis, matollar de solana, vegetació rupícola, vegetació de runars, pinedes i conreus. La seua conservació depèn, en gran mesura, de la preservació del patrimoni natural de la Font Roja, i aquesta és una de les principals raons per la qual el Parc Natural aposta pel desenvolupament d'aquest programa de conservació.

Objectius

- Protegir i conservar els ecosistemes més notables, les espècies i els processos ecològics que els conformen.
- Corregir i minimitzar els impactes creats per l'activitat humana i fomentar la regeneració i la restauració d'àrees d'interès.
- Realitzar un seguiment i control de les diferents actuacions que es desenvolupen als diversos hàbitats definits dins de l'àmbit del Parc Natural.

Lleugera nevada caiguda sobre el Carrascal de la Font Roja a finals de gener de 2015

4.3.1. Recuperació entorn agrícola Font de Celedón i Font de Tetuan

Amb la idea de recuperar el tipus de conjunt agrícola vinculat a l'ús tradicional d'un mas es dissenya un projecte global per a conservar aquest tipus d'hàbitat. Als antics bancals del mas de Tetuan i al voltant de la font del mas de Celedón es recuperen espècies de fruiters i es treballa la terra. El projecte s'ha dut a terme de manera conjunta per l'Equip Tècnic i la Brigada de Conservació i Manteniment del Parc Natural.

Objectius

- Recuperació d'espècies de fruiters en vies de desaparició i d'interès etnoagrari.
- Augmentar i afavorir la presència d'espècies vegetals amb baies i fruits per a la fauna.
- Manteniment de punts d'aigua per a la reproducció d'amfibis.

Actuacions realitzades en 2015

- La Brigada de Conservació i Manteniment del Parc Natural realitza en el mes de febrer, entrecava de cada peu d'arbre plantat i s'abona. Es treballen tres varietats de perera (*Pyrus communis*) de l'any anterior.
- Revisió del reg per degoteig dels fruitals repoblats als bancals del mas de Tetuan i del mas de Celedón.

Al mateix temps, es fa el manteniment anual de la galeria de captació d'aigua que abasteix a les antigues basses de reg, de vital importància per a la reproducció dels amfibis.

4.3.2. Actuacions de la Brigada Red Natura 2000

Informació facilitada pel Servei de Vida Silvestre

L'activitat que du a terme la Brigada de Red Natura 2000 es realitza normalment dins de l'àmbit provincial i totes les actuacions són programades mensualment en les respectives reunions provincials. Al Parc Natural de la Font Roja actua la Brigada Nord adscrita al Servei de Vida Silvestre.

Principals actuacions realitzades

Principalment les actuacions es fan sobre zones de microreserves de flora i altres enclavaments d'interés. També es tracta amb la recol·lecció de llavors d'espècies rares, endèmiques i amenaçades (REA) especificades en els Plans de Gestió, reforços poblacionals amb planta REA en microreserves de flora i treballs de manteniment postplantació d'espècies de flora (col·locació de protectors, regs estivals, etc.). Eliminació d'espècies al·lòctones invasores (EEI)

Actuacions realitzades al Parc Natural de la Font Roja

- Durant la primavera i estiu de 2015 s'han tractat els nuclis coneguts dels següents espècies invasores, *Ailanthus altissima*, *Robínia pseudoacàcia* i *Cylindropuntia* dins dels límits del Parc Natural.
  - Al barranc dels Molins, eliminació d'espècies invasors de flora
  - Al barranc de l'Olivereta, eliminació d'espècies invasores de flora
  - Neteja i tasques de manteniment del viver forestal, col·locació de l'ombràcul
  - A l'aparcament de l'àrea de la Font Roja, col·locació de cartelleria del projecte FEDER
  - Al voltant del mas de Celedón, tala d'exemplars secs de *Robínia pseudoacàcia*
  - A la MRF del Menejador, manteniment de cartelleria
  - A la MRF del Cotet, manteniment de cartelleria
  - A la MRF del Pilar de Ximo, manteniment de cartelleria
  - A la bassa d'extinció d'incendis del Menejador, reposició de flotador salvafauna
- El total invertit en jornades de feina/euros en el Parc Natural del Carrascal de la Font Roja és de 6109 euros, per a l'any 2015.

4.3.3. Retirada de la línia elèctrica: Barranc de l'Infern al Santuari de la Font Roja

Al mesos de gener i febrer de 2015, IBERDROLA DISTRIBUCIÓN ELÉCTRICA, S.A.U. va continuar amb les obres començades en 2014 de retirada de la vella línia elèctrica en desús que anava des de l'entroncament del Barranc de l'Infern fins al Santuari de la Font Roja.

Es tractava de una línia elèctrica de 11 KW i de 1360 m. de longitud, sense servei des de fa molt de temps, amb problemes per a la fauna per col·lisió i pèrdua de qualitat del paisatge.

Amb la retira de la línia, durant els mesos de desembre de 2014 a febrer de 2015, es va complir amb un objectiu principal del Parc Natural con es el de minimitzar i corregir el màxim possible els impactes que l'activitat humana ocasiona sobre la biodiversitat i els recursos naturals i culturals del Parc.

Detall del punt d'entroncament de la línia elèctrica al barranc de l'Infern

4.4. Programa d'adquisició i millora del coneixement

El recull de dades, la realització de censos, catàlegs i seguiments al Parc resulta una tasca imprescindible per a la gestió de l'espai protegit. Aquestes activitats revelen una informació clau per tal de conèixer millor els ecosistemes existents i les espècies que alberguen, la distribució i el seu estatus. Els inventaris de recursos etnogràfics, arqueològics, etc. també resulten molt necessaris i interessants per tal de gestionar i protegir el patrimoni cultural i històric del Parc Natural.

Objectiu

Dotar de mecanismes i definir criteris per a inventari, seguiment i/o investigació aplicada a la gestió sobre els sistemes biofísics i culturals existents en els espais naturals i en altres zones d'interès del PORN, i/o per al seguiment de l'ordenació i la gestió.

4.4.1. Activitat científica i línies d'Investigació

La investigació científica és un recurs imprescindible per tal d'aprofundir en el coneixement dels valors de l'espai natural, la seua problemàtica i es considera absolutament necessària per a facilitar possibles solucions i facilitar la gestió del mateix.

Les línies d'investigació amb prioritat hauran de ser les encaminades cap a la conservació de les espècies protegides, rares i amenaçades o d'elevat interès científic, i dels ecosistemes i hàbitats d'interès recollits al Reial Decret 1997/1995, la investigació ecològica aplicada dirigida cap a l'experimentació de tècniques de restauració de la coberta vegetal autòctona, la investigació bàsica destinada al coneixement de la biodiversitat i de la funció dels organismes i dels sistemes naturals, la investigació dirigida cap a la gestió dels espais naturals protegits i de l'efecte de l'ús públic sobre els organismes i sistemes naturals, i la investigació etnogràfica i arqueològica.

Objectiu

- Promoure i regular la investigació científica en tots els seus aspectes, amb l'objecte de conèixer i difondre el medi natural característic de l'àmbit del Parc Natural, els processos que ho determinen, avaluar el seu estat i fixar els criteris d'intervenció per a la seua conservació.

Línies d'investigació

El Parc Natural de la Font Roja controla i gestiona els diferents tràmits per a desenvolupar l'activitat científica juntament amb cada departament del Servei Central o Territorial de la Conselleria de Medi Ambient el qual autoritza la conveniència de cada estudio.

ENTITAT	LOCALITAT	ESTUDI REALITZAT	PERÍODE
Asociación al Servicio de la Polinización Forestal (ASAF)	Alcoi	Projecte "Rumes" seguiment d'estacions pol·linitzadores para crear llocs de cria de la abella silvestre (<i>Apis mellifera</i>)	Any 2015
GALA - Grupo de Anillamiento Limonero Alicantino (Antonio Zaragoza Llenes)	La Vila Joiosa	Anellament científic d'aus a la font dels Paellers i font dels Xops	Juliol - Agost 2015
Parc Natural del Carrascal de la Font Roja	Alcoi	Anellament científic i seguiment de les aus forestals	Any 2015
Grup Reiet d'Anellament	Alacant	Anellament científic d'aus forestals	Any 2015
Universitat d'Alacant. Departament d'Entomologia CIBIO	Sant Vicent del Raspeig	Factores que modulan la comunidad de insectos saproxílicos en el bosque mediterráneo a escala espacio temporal	Any 2015
Universitat de València. Facultat de Farmacia, Dto. Biologia Vegetal.	Burgassot. València.	Embriogenesis somática en <i>Quercus ilex</i> (L) y <i>Pinus pinaster</i> (Aiton): mejora del proceso y posibilidades del sistema para generar genotipos tolerantes a estrés.	Any 2015

4.4.2. Banc de Dades de la Biodiversitat (BDBC)

Des de l'any 2009 el Parc Natural de la Font Roja estableix la seua col·laboració amb el Banc de Dades de la Biodiversitat de la Comunitat Valenciana (BDBC) de la Conselleria de Medi Ambient. Es tracta de generar una informació el més completa possible de les espècies de flora i fauna, respecte a la seua ubicació dins del territori. Aquest treball genera una informació molt valuosa per a posteriors estudis científics d'investigadors i naturalistes, que pot relacionar-se amb models de distribució al territori, o per a la presa de decisions a la gestió del Parc Natural. El projecte compta amb la participació de l'Equip Tècnic, la Brigada de Conservació i Manteniment, i els Agents Mediambientals.

Objectius específics

- Conèixer amb la màxima amplitud la quantitat d'espècies de flora i fauna que es distribueixen al Parc Natural i el seu àmbit d'influència.
- Detectar l'abundància de cada una de les espècies de fauna (vertebrada i invertebrada) i flora (vascular i no vascular) que es poden trobar a l'espai natural i el seu àmbit d'influència.

Actuacions realitzades en 2015

La participació en la recollida de dades de flora i fauna del Parc Natural de la Font Roja per a la seua inclusió al BDBC és una de les activitats diàries que es duen a terme. S'incorporen dades de flora seguint el cicle biològic anual de les diferents espècies, intentant abastar el territori més gran possible amb l'objectiu d'augmentar el coneixement de la distribució de les diferents espècies de flora dins de l'Espai Natural.

Amb les espècies de fauna es segueix la mateixa metodologia per als grups de mamífers, rèptils, amfibis i invertebrats. Només al grup de les aus hi ha certs condicionants a l'hora d'incloure'ls al BDBC com és la temporada de nidificació d'algunes espècies.

Es desenvolupa un especial interès a la recollida de dades d'invertebrats, grup faunístic que mostra una manca d'informació relativa a espècies que habiten en el Carrascal i la seua zona d'influència i la seua distribució dins dels diferents ecosistemes.

Sapillo moteado (*Pelodytes punctatus*) trobar a la pista del Menejador durant una activitat nocturna de Promoció del Parc

Grups	Núm. espècies
Flora	32
Invertebrats	36
Amfibis	3
Rèptils	5
Aus	23
Mamífers	8

L'any 2015 s'han incorporat al Banc de Dades de la Biodiversitat de la Conselleria, 426 cites que pertanyen a 107 espècies, desglossades de la següent manera.

4.4.3. Fotoidentificació d'invertebrats

Amb tota probabilitat, el grup dels invertebrats, és el grup faunístic del qual menys informació es té al Parc Natural del Carrascal de la Font Roja i a la seua àrea d'influència. Des del mes de gener de 2009 l'Equip Tècnic del Parc Natural, en col·laboració amb entomòlegs del Museu Valencià d'Història Natural, inicia aquest projecte que consisteix en la identificació de diferents espècies d'invertebrats mitjançant fotografies.

Objectius específics

- Conèixer les diferents espècies d'invertebrats que habiten a la serra del Carrascal i la seua àrea d'influència.
- Ampliar el llistat del nombre d'espècies presents al Parc Natural.
- Crear un arxiu fotogràfic de les diferents espècies d'invertebrats en el mateix Parc Natural.

Actuacions realitzades en 2015

Al igual que els darrers anys, les fotografies preses dels invertebrats que l'equip tècnic del Parc no pot identificar són enviades a la pàgina web www.biodiversidadvirtual.com, on algunes de les fotografies són identificades. Aquesta identificació és corroborada mitjançant diferents bancs fotogràfics d'entomofauna. Passat aquest procés s'inclouen al Banc de Dades de la Biodiversitat (BDB), anotant en observacions com a "Fotografiat" per a una possible segona opinió. Per regla general, són cites validades pel *validador* d'invertebrats del BDB.

La retroalimentació contínua d'informació i coneixement de les espècies d'invertebrats augmenta paulatinament la facilitat d'identificació amb el consegüent augment d'informació. Totes les dades arreglades són incorporades al Banc de Dades de la Biodiversitat de la Comunitat Valenciana.

Exemplar de papallona *Pyrausta sanguinalis* trobada en un recompte al voltant del Centre de Visitants

El més destacable, una espècie d'invertebrat no citada ni llistada al Banc de Dades de la Biodiversitat de la Conselleria. A més a més, cal ressenyar la cita de 3 noves espècies per al Parc Natural i la seua zona d'influència. Estes 3 espècies citades, també són registres nous per a les comarques d'Alacant.

Espècie	1ª Cita P.N.	1ª cita provincia	1ª cita BDB	Afegeixen cites
<i>Anthocharis euphenoides</i>				X
<i>Colias croceus</i>				X
<i>Libellula depressa</i>				X
<i>Pyronia bathseba</i>				X
<i>Iphiclides podalirius</i>				X
<i>Coccinella septempunctata</i>				X
<i>Vanessa cardui</i>				X
<i>Libelloides baeticus</i>				X
<i>Maniola jurtina</i>				X
<i>Anthaxia hungarica</i>				X
<i>Papilio machaon</i>				X
<i>Sesia apiformis</i>				X
<i>Eusparassus dufouri</i>				X
<i>Megascolia maculata</i>				X
<i>Leptoglossus occidentalis</i>				X
<i>Lucanus barbarossa</i>				X

<i>Bustilloxia saturata</i>				X
<i>Catocala nymphaea</i>				X
<i>Dysgonia algira</i>				X
<i>Hyles livornica</i>				X
<i>Palpita vitrealis</i>				X
<i>Zeuzera pyrina</i>				X
<i>Dendrolimus pini</i>				X
<i>Acontia lucida</i>				X
<i>Thyreonotus corsicus</i>				X
<i>Phyllodesma suberifolia</i>				X
<i>Myrrha octodecimguttata</i>				X
<i>Ecleora solieraria</i>				X
<i>Tephronia sepiaria</i>	X	X		
<i>Idaea mustelata</i>				X
<i>Heliothis peltigera</i>				X
<i>Bena bicolorana</i>	X	X		
<i>Idaea mediaria</i>	X	X	X	
<i>Scutigera coleoptrata</i>				X
<i>Cyrtuchenius walckenaeri</i>				X
<i>Blaps lusitanica</i>				X
<i>Buthus occitanus</i>				X
<i>Vanessa atalanta</i>				X
<i>Cymbalophora pudica</i>				X
<i>Leucochlaena oditis</i>				X
<i>Chrysolina bankii</i>				X
<i>Watsonalla uncinula</i>				X
<i>Coscinia cribaria</i>				X
<i>Iris oratoria</i>				X
<i>Anacridium aegyptium</i>				X

Espècie	1ª Cita PN	1ª cita província	1ª cita BDB	Afegeixen cites
45	3	3	1	42

4.4.4. Herbari fotogràfic

La flora és un dels elements naturals més característics que formen el Carrascal de la Font Roja. Des de l'any 2008, l'Equip Tècnic i el Promoció del Parc Natural fotografia de manera sistemàtica les diferents espècies de flora, com a eina de treball que permet tindre constància de les diferents espècies presents al Parc Natural. De vegades es demana l'assessorament o consulta de personal tècnic botànic de la Conselleria vinculat a projectes de flora.

Objectius

- Millorar el coneixement de la distribució de les diferents espècies de flora dins de l'Espai Natural Protegit.
- Ampliar el fons fotogràfic de flora del Parc Natural. Millora contínua de la qualitat de les fotografies que s'arxiven a l'herbari.
- Dedicar un especial interès al coneixement de les espècies endèmiques, rares, amenaçades o singulars.

Actuacions realitzades en 2015

Al llarg de l'any s'han fet diverses eixides de camp per a fotografiar flora. A mesura que va detectant-se la presència de diferents espècies, es fotografien abastant, dins de les possibilitats, els aspectes més característics de la planta (port, flor, fruits, hàbitat, etc.). Es té una especial cura en fer les fotografies al llarg de la primavera per captar la presència de les flors i a la tardor per fer-ho amb els fruits.

Campanula rotundifolia subsp. *Aitanica*, flor típica de zones de penya-segat

4.4.5. Seguiment mortalitat de vertebrats a la CV-797

Des de l'any 2000 s'arreglen cites d'aquests atropellaments de manera sistemàtica en la CV-797 d'accés al Parc Natural de la Font Roja. El trànsit de vehicles per les carreteres i els atropellaments ocasionats incideixen directament sobre certes espècies de fauna, constituint

en casos concrets un dels factors que limiten la dispersió de les poblacions. Aquest projecte parteix de la iniciativa de l'Equip Tècnic amb la col·laboració de la Brigada de Conservació i Manteniment del Parc Natural. Al temps també els recullen dades i cites que aporten altres observadors puntuals els Agents Mediambientals i altre personal vinculat al Parc Natural.

Objectius

- Realitzar un seguiment a llarg termini sobre l'impacte de la carretera d'accés al Parc Natural sobre els diferents grups faunístics que viuen a la serra.
- Determinar l'estacionalitat dels atropellaments.
- Descriure les principals espècies i grups faunístics afectats.
- Detectar els punts negres d'atropellaments de fauna a la carretera.

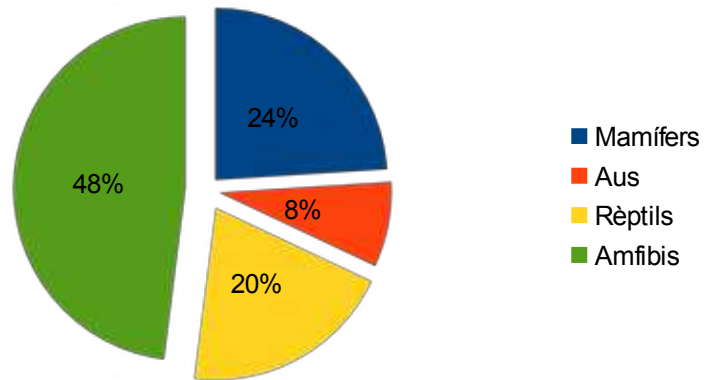
Actuacions realitzades en 2015

- Seguiment diari dels animals trobats atropellats a la carretera d'accés al Parc Natural.
- Determinació de l'espècie i del sexe quan era possible
- Georeferenciació del punt on es localitza l'atropellament.
- Incorporació de les cites al Banc de Dades de la Biodiversitat de la Comunitat Valenciana.

Al llarg de l'any 2015 s'han comptabilitzat 25 animals atropellats a la carretera d'accés al Parc Natural de 10 espècies diferents. Cal destacar que, de segur, aquest no és el nombre real dels atropellaments produïts a la carretera, ja que alguns dels animals que hagen sigut atropellats, no seran detectats a causa del fet que poden haver sigut eliminats de la carretera per altres animals oportunistes com raboses o blanques. A la següent taula es presenten els resultats finals de l'any 2015, especificant el nombre d'exemplars trobats per espècie.

Exemplar de culebra bastarda (*Malpolon monspessulanus*) atropellat a la carretera CV-797

Percentatge per grups faunístics de les dades d'atropellament 2015. Prenen com a referència els grups faunístics, la distribució i percentatges és la següent: mamífers: 6 ex. (24%), aus: 2 ex. (8%), rèptils 5 ex. (20%) i amfibis: 12 ex. (48%)

Espècie	Individus atropellats 2015	%
<i>Sciurus vulgaris</i>	4	16%
<i>Hemorrhois hippocrepis</i>	1	4%
<i>Bufo bufo</i>	12	48%
<i>Felis catus</i>	1	4%
<i>Psammodromus algirus</i>	1	4%
<i>Vulpes vulpes</i>	1	4%
<i>Malpolon monspessulanus</i>	2	8%
<i>Vipera latastei</i>	1	4%
<i>Sylvia atricapilla</i>	1	4%
<i>Sylvia melanocephala</i>	1	4%
TOTAL	25	100%

Animals atropellats a la carretera d'accés al Parc Natural l'any 2015

4.4.6. Anellament científic d'aus forestals

Projecte encetat l'any 2002 com a Estació d'Esforç Constant (EEC) d'anellament científic d'aus al Parc Natural, amb l'objectiu de conèixer diferents paràmetres com ara abundància, dispersió i supervivència, les poblacions de les diferents espècies d'aus que habiten a l'Espai Natural. Es realitza una sessió setmanal d'anellament en la Font de Celedón.

L'esmentada estació es troba inclosa dins de la xarxa d'estacions d'anellaments del programa PASER (Pla d'Anellament de Seguiment d'Espècies Reproductores) promogut per SEO/Birdlife (Societat Espanyola d'Ornitologia). L'objectiu fonamental del programa PASER és obtenir, mitjançant dades d'anellament, informació sobre les tendències poblacionals de les aus nidificants en el nostre país.

Objectius específics

- Coneixement de la situació de les diferents poblacions de les espècies forestals que habiten la serra del Carrascal.
- Supervivència de les aus marcades a llarg termini.
- Dispersió de les aus marcades dins de la pròpia serra i en les serres pròximes.
- Fluctuació i fenologia de les diferents espècies d'aus al llarg del temps.
- Coneixement de la biometria de diferents espècies característiques de carrascars madurs i boscos mixtos: *Erithacus rubecula*, *Fringilla coelebs*, *Periparus ater*, *Parus major*, *Cyanistes caeruleus*, *Loxia curvirostra*, *Phylloscopus ibericus*, *Sylvia atricapilla*.

Pinsà femella (*Fringilla coelebs*) atrapat en una sessió d'anellament científic

Actuacions realitzades en 2015

L'Estació d'Esforç Constant contempla el muntatge setmanal de l'Estació, on s'instal·len diverses bateries de xarxes japoneses, sempre en el mateix nombre i en la mateixa ubicació i durant el mateix nombre d'hores, des de l'eixida del sol fins quatre hores després. Tant l'Estació d'Esforç de la Font de Celedón com les activitats estivals d'anellament en la Font de Tetuan comporten un manteniment de la vegetació en la zona on s'instal·len les xarxes. Per a això es requereix la intervenció de la Brigada de Conservació i Manteniment, la qual realitza desbrossaments selectius i podes localitzades. Totes les dades arreglades en cada sessió de l'EEC són incorporades al Banc de Dades de la Biodiversitat de la Comunitat Valenciana. Els resultats de l'Estació d'anellament d'Esforç Constant Font Roja l'any 2015 són els que es mostren a la següent taula:

Espècie	Captures	1er anellament	Control
<i>Aegithalos caudatus</i>	4	4	0
<i>Carduelis carduelis</i>	4	3	1
<i>Chloris chloris</i>	1	1	0
<i>Certhia brachydactyla</i>	6	6	0
<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	1	1	0
<i>Emberiza cia</i>	1	1	0
<i>Emberiza cirrus</i>	21	17	4
<i>Erithacus rubecula</i>	191	158	33
<i>Fringilla coelebs</i>	20	19	1
<i>Hippolais polyglotta</i>	6	5	1
<i>Loxia curvirostra</i>	2	2	0
<i>Luscinia megarhynchos</i>	6	5	1
<i>Muscicapa striata</i>	3	3	0
<i>Periparus ater</i>	13	11	2
<i>Cyanistes caeruleus</i>	9	9	0
<i>Lophophanes cristatus</i>	6	4	2
<i>Parus major</i>	9	8	1
<i>Phylloscopus bonelli</i>	6	5	1
<i>Phylloscopus collybita</i>	3	3	0
<i>Phylloscopus ibericus</i>	5	4	1
<i>Phylloscopus trochilus</i>	2	2	0
<i>Regulus ignicapilla</i>	1	1	0
<i>Serinus serinus</i>	6	6	0
<i>Sylvia atricapilla</i>	55	50	5
<i>Sylvia cantillans</i>	1	1	0
<i>Sylvia melanocephala</i>	11	11	0
<i>Troglodytes troglodytes</i>	4	3	1
<i>Turdus merula</i>	27	26	1
<i>Turdus philomelos</i>	5	5	0
<i>Turdus viscivorus</i>	1	1	0
	430	375	55

Estació Paser 4111 Font Roja – Paser/SEO-Birdlife

Des de l'any 2006 l'Estació d'Esforç Constant (EEC) d'anellament científic del Parc Natural, està inclosa dins la xarxa d'estacions d'anellament del programa PASER (Plan de Anillamiento de Seguimiento de Especies Reproductoras) promogut per SEO/Birdlife.

Els resultats de la temporada reproductora de l'any 2015 es mostren a la taula següent, on es recullen les espècies amb les captures produïdes durant el transcurs de les sessions incloses dins del programa Paser. En este any 2015 s'han realitzat 181 captures corresponents a 27 espècies d'aus, de les quals 163 captures són primers anellaments i 18 captures són recuperacions d'aus ja anellades en anys anteriors.

Espècie	Núm captures	Primers anellaments	Controls aus ja anellades
<i>Carduelis carduelis</i>	4	3	1
<i>Carduelis chloris</i>	1	1	0
<i>Certhia brachydactyla</i>	1	1	0
<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	1	1	0
<i>Emberiza cia</i>	1	1	0
<i>Emberiza cirrus</i>	18	14	4
<i>Erithacus rubecula</i>	47	41	6
<i>Fringilla coelebs</i>	16	15	1
<i>Hippolais polyglotta</i>	6	5	1
<i>Loxia curvirostra</i>	1	1	0
<i>Luscinia megarhynchos</i>	5	4	1
<i>Muscicapa striata</i>	3	3	0
<i>Periparus ater</i>	6	6	0
<i>Cyanistes caeruleus</i>	5	5	0
<i>Lophophanes cristatus</i>	2	2	0
<i>Parus major</i>	6	6	0

<i>Phylloscopus bonelli</i>	6	5	1
<i>Phylloscopus ibericus</i>	4	3	1
<i>Phylloscopus trochilus</i>	1	1	0
<i>Regulus ignicapilla</i>	1	1	0
<i>Serinus serinus</i>	5	5	0
<i>Sylvia atricapilla</i>	13	12	1
<i>Sylvia cantillans</i>	1	1	0
<i>Sylvia melanocephala</i>	4	4	0
<i>Troglodytes troglodytes</i>	2	2	0
<i>Turdus merula</i>	20	19	1
<i>Turdus viscivorus</i>	1	1	0

5. GESTIÓ PER A L'ENTORN SOCIAL I EL DESENVOLUPAMENT SOCIOECONÒMIC

5.1. Programa de Comunicació i Divulgació

El coneixement dels valors naturals i patrimonials que representa el Parc Natural de la Font Roja per part dels visitants i usuaris ha de contribuir a una millor gestió de l'espai natural. En aquest sentit, s'entén que les persones que visiten el Parc Natural han de ser conscients que es troben en un espai singular, carregat d'elements naturals i culturals d'incalculable valor que cal conservar. És una tasca important del Parc Natural la de valorar la diversitat d'usos de l'espai natural i aconseguir major difusió per al visitant.

Objectius

- Donar a conèixer al visitant els valors naturals i culturals més rellevants del Parc Natural de la Font Roja i divulgar diferents aspectes de la fauna, la flora i el patrimoni cultural més significatiu.
- Donar a conèixer el conjunt de normes que regulen l'ús públic, sobretot en aquelles zones de major afluència de visitants (àrees recreatives, itineraris, etc)
- Promoure el coneixement del Parc Natural mitjançant diverses publicacions (revista anual, mapes, fulls divulgatius, etc) i noves xarxes socials (pàgina web, facebook o altres)
- Comunicar el coneixement del Parc al visitant mitjançant l'atenció personalitzada directa, així com en cursos, conferències, campanyes informatives o jornades divulgatives.

- Revisió del contingut i col·laboració amb altres entitats que publiquen informació sobre el Parc Natural de la Font Roja

5.1.1. Pàgina web del Parc Natural de la Font Roja

Projecte de caràcter continu al llarg de tot l'any. Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural disposa d'una web corporativa on s'ofereix informació diversa sobre la Xarxa d'Espais Naturals Protegits. El manteniment tècnic de la mateixa es realitza des del servei d'informàtica de la mateixa Conselleria, però l'equip de Promoció del Parc Natural revisa i actualitza els continguts del Parc Natural de la Font Roja com són textos, material gràfic, fotografies o notícies d'actualitat.

Objectius específics

- Oferir la possibilitat d'informar-se i programar les visites al Parc Natural amb antelació.
- Oferir informació de primera mà i contrastada als interessats i informació de les activitats que es realitzen.
- Apropar als distints agents socials totes les publicacions realitzades des del Parc Natural en format digital.
- Informar sobre la normativa i pautes de conducta en l'espai natural.
- Informar sobre la gestió realitzada en el Parc Natural.

Actuacions realitzades en 2015

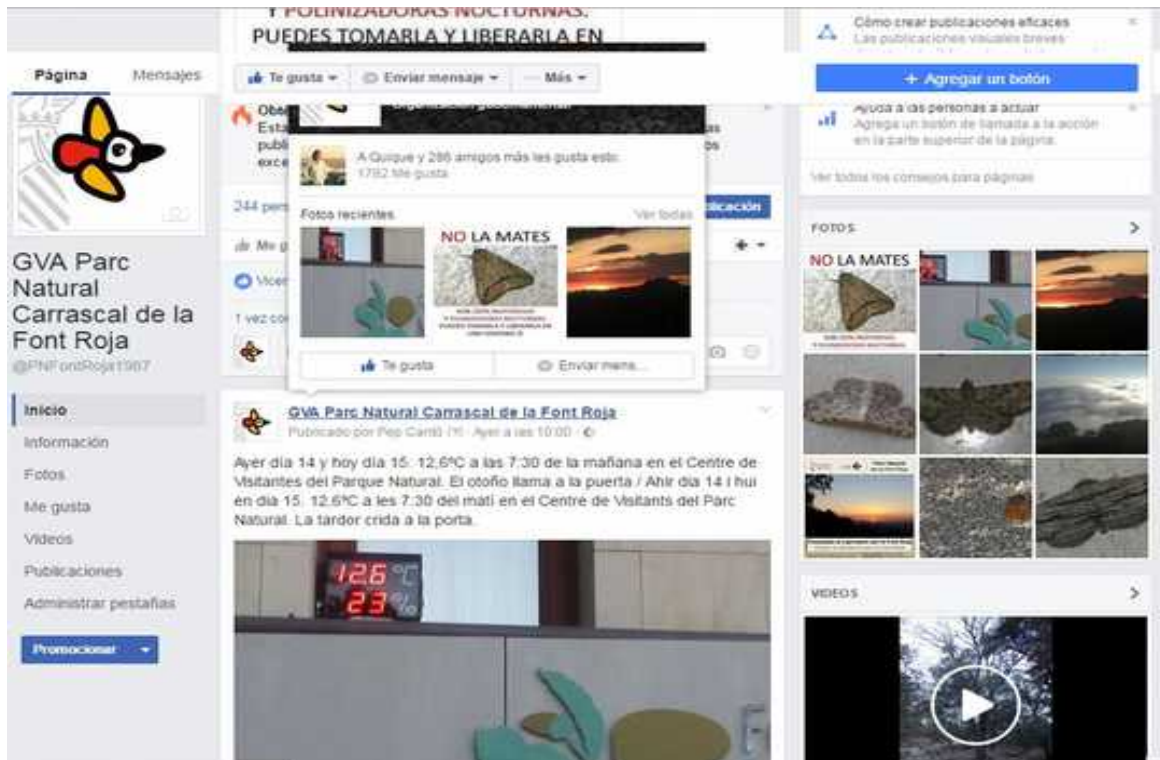
Durant l'any 2015 s'han publicat nous continguts i s'han modificat alguns existents. Mitjançant la pàgina web també arriben al Parc Natural consultes i comentaris que són contestats a través de la mateixa web, amb el servei de "bústia de consultes". A la pàgina web també es publiquen les notícies i activitats relatives a les empreses de la Marca Parcs Naturals, les quals operen en l'entorn del Parc Natural de la Font Roja

Segons els resultats obtinguts de Google Analytics consultat, la pàgina web del Parc Natural de la Font Roja ha rebut en 2015 un total de 9553 usuaris, amb 58584 pàgines visitades. La durada mitjana de cada sessió és de 2:29 minuts, i el lloc de procedència destaca València (32,5%), Alacant (20,4%), Alcoi (6,9%) o Madrid (6,6%)

5.1.2. Altres xarxes socials del Parc Natural de la Font Roja

La Xarxa d'Espais Naturals i el Gabinet de Premsa de la Conselleria també disposa d'un compte Twitter i Instagram, en els quals es publiquen periòdicament notícies i actuacions relatives a la gestió dels Parcs Naturals.

Destaca també la pàgina pròpia de Facebook del Parc Natural de la Font Roja, on es pot consultar i participar els diferents esdeveniments i notícies publicades. Al moment de la redacció d'aquest document compta amb un total de 1782 "seguidors de Facebook".

Facebook oficial del Parc Natural de la Font Roja

5.1.3. Mitjans de comunicació

Notes de premsa

El gabinet de premsa de Conselleria coordina la publicació i difusió de les diferents activitats i actuacions que s'han desenvolupant al Parc Natural.

Aparicions en altres mitjans de comunicació

El personal del Parc Natural col·labora amb diferents mitjans de comunicació local, bàsicament mitjançant comunicació telefònica com *Radio Alcoi- cadena SER*, *Cadena COPE Alcoi*, periòdic *Información*, periòdic *el Nostre*, TVE, entre d'altres, que contacten amb el Centre de Visitants per a obtenir informació en casos de nevada, sobre l'estat de la carretera, neu acumulada, o qualsevol altra notícia d'actualitat al Parc Natural.

Dossier de premsa

Diàriament es fa una consulta a la premsa en edició digital. Es fa un recull de les notícies relatives al Parc Natural i s'arxiven. La present Memòria de Gestió 2015 du Annexa aquest Dossier de Premsa 2015.

5.2. Programa d'Educació Ambiental

La gestió dels Espais Naturals Protegits ha de tractar, per mitjà de la divulgació i l'educació ambiental, de proporcionar al visitant un adequat coneixement sobre l'espai natural i de fomentar en ell una actitud favorable cap a la conservació. Amb l'Educació Ambiental es pretén donar una aproximació als principals aspectes ambientals i culturals, de manera que es fomenti no sols el coneixement sinó també la sensibilització cap als problemes ambientals i l'adopció d'actituds respectuoses i compromeses amb el medi. L'Educació Ambiental desenvolupada al Parc es dirigeix principalment a la població escolar local.

Objectius

- Promoure, canalitzar i ordenar les demandes d'activitats lúdiques i educatives, mediambientals i culturals, assegurant experiències vivencials als visitants, que no posen en perill la conservació dels valors del Parc Natural.
- Fomentar actituds per tal d'afavorir la conservació de la biodiversitat i dels recursos naturals i culturals del Parc.

5.2.1 Servei de visita guiada concertada – servei d'acollida

Des de 2013 l'Equip de Promoció del Parc Natural de la Font Roja du a terme un servei d'atenció a les visites guiades, anomenat com a **servei d'acollida**. Aquest servei inclou l'atenció als **grups concertats** inclosos dins l'àmbit de l'educació (reglada i no reglada) als quals es dedica una atenció directa com puga ser: visita guiada pel Parc, la visita del personal del Parc al Centre Escolar, visita al Centre de Visitants i breu introducció del Parc.

Amb el servei d'acollida es realitza una atenció personalitzada d'uns 45 minuts al voltant de l'àrea recreativa del Santuari de la Font Roja. Durant el recorregut s'expliquem els valors naturals i culturals més destacats del Parc Natural, o també es pot complementar amb la projecció d'un DVD del parc. Tenim experiència en l'atenció a grups discapacitats, amb material didàctic i mostra d'objectes naturals, per la qual cosa no hi ha cap problema en adaptar els continguts de la visita al nivell més adequat.

Objectius

- Comunicar i transmetre els valors de l'espai natural.
- Transmetre la importància de la preservació del conjunt dels espais naturals autonòmics, nacional, etc.
- Conscienciar de la fragilitat dels nostres ecosistemes i de la necessitat d'adoptar mesures per a conservar-los.
- Fomentar els comportaments respectuosos i compromesos amb la conservació del patrimoni natural.

Resultats obtinguts

L'any 2015 s'han atès amb el **servei d'acollida** a un total de 58 grups que representen un total 2549 persones, principalment escolars.

Explicacions del guia durant la visita concertada d'un centre escolar

5.3. Programa d'Activitats de Promoció - Interpretació del Patrimoni

Els principals objectius de la tècnica interpretativa pretenen donar a conèixer els principals valors naturals i culturals, mitjançant la sorpresa, la curiositat o el sentiment de pertinença. Aquesta dinàmica provoca en el visitant l'admiració per la natura, l'actitud cívica i respectuosa que, en la majoria dels casos deriva en una reducció dels impactes negatius sobre el medi natural.

Objectius generals

- Promoure, canalitzar i ordenar la demanda d'activitats lúdiques i educatives a escala ambiental i cultural, assegurant experiències vivencials per als visitants, sense que suposen un perill per a la conservació dels valors del Parc Natural.
- Desenvolupar en el visitant l'apreciació, la consciència i la comprensió del lloc que visita.
- Aconseguir que la visita siga una experiència enriquidora i agradable.

5.3.1. Activitats de promoció

Durant l'any 2015, el Servei de Parcs Naturals aposta per la promoció dels valors naturals i culturals dels Espais Naturals Protegits, per a la qual cosa es proposa un conjunt d'activitats

adreçades a públic en general, en horari matinal de cap de setmana. L'Equip de Promoció del Parc Natural planifica i realitza, una sèrie de visites i activitats de temàtica diversa. De totes les activitats de promoció s'elabora un cartell per fer la difusió a la web i altres mitjans. En l'any 2015 es realitzen al Parc Natural de la Font Roja 14 activitats de promoció amb un total de 645 assistents.

Data	Activitat	Assistents
25/01/2015	Un passeig per la història de la Font Roja	32
02/04/2015	Anella en família - Coneix la migració de les aus al Carrascal de la Font Roja	35
10/04/2015	Estem d'aniversari, vine a conèixer el Carrascal de la Font Roja	28
15/05/2015	<i>European clean up day</i>	17
23/05/2015	El mas de Tetuan, símbol d'explotació agrícola a la Font Roja	11
17/07/2015	Coneix les papallones nocturnes – Els colors de la nit	31
31/07/2015	Passejada nocturna al Menejador	59
14/08/2015	Anella en família	32
28/08/2015	Passejada nocturna al Menejador	60
19/09/2015	El miracle dels Liris del Carrascal	15
03/10/2015	Dia Mundial de les Aus - Temps de migració...1, 2, 3 i a VOLAR!!!	27
04/10/2015	Dia Mundial de les Aus - Temps de migració...1, 2, 3 i a VOLAR!!!	35
24/10/2015	Coneix els colors de la Font Roja a la tardor	56
14/11/2015	Marxa solidària al Menejador	60
1-15/12/2015	La carrasca solidària	154
Total assistents		645

Les diferents activitats de promoció s'emmarquen en varies campanyes de promoció realitzades pel conjunt dels Espais Naturals:

- Parcs Naturals i Cultural (gener)
- El mes de la Marca (març)
- Pasqua al Parcs (abril)
- Dia europeu dels Parcs (maig)
- Dia Mundial del Medi Ambient (juny)
- Estiu als Parcs (julio, agost i setembre)
- Tardor als parcs (octubre)
- Parcs naturals i Solidaritat (novembre i desembre)
- Dia internacional de les Muntanyes (desembre)

GENERALITAT VALENCIANA Parc natural de la font roja **Parcs Naturals i Cultura**

Un passeig per la història de la Font Roja
Un paseo por la historia de la Font Roja

Recomentat i xerrada sobre la història i la tradició cultural al voltant de la Font Roja
Data: Diumenge, 25 de gener de 2015
Horari: de 10.00 a 12.00h
Lloc: Centre de Visitants de la Font Roja
Activitat per al públic en general

Places limitades / Places limitadas
Informació i inscripció a / info:
parque_fontroja@gva.es
905 31 76 20

Recomiendo y charla sobre la historia y la tradición cultural entorno a la Font Roja
Fecha: Domingo, 25 de enero de 2015
Horario: de 10.00 a 12.00h
Lugar: Centro de Visitantes de la Font Roja
Actividad para el público en general

Col·labora / Colabora:
Archicofradia Vi

GENERALITAT VALENCIANA Parc natural de la font roja **ESTIU ALS PARCS NATURALS**

Passejada nocturna al Menejador
Paseo nocturno al Menejador

Ruta guiada fins al cim del Menejador sota la llum de la Lluna
Data: Diumenge, 23 d'agost de 2015
Horari i lloc d'inici: de 20.00 h a 24.00h
Centre de Visitants del Parc Natural

Ruta guiada hasta la cumbre del Menejador bajo la luz de la Luna
Fecha: Viernes, 20 de agosto de 2015
Horario y lugar de inicio: de 20.00 h a 24.00h. Centro de Visitantes del Parque Natural

Foto: Pep Salis

GENERALITAT VALENCIANA Parc natural de la font roja **ESTIU ALS PARCS NATURALS**

Els colors de la nit, coneix les papalones nocturnes del Carrascal
Los colores de la noche, conoce las mariposas nocturnas del Carrascal

Activitat per a conèixer algunes de les espècies de papalones nocturnes del Carrascal de la Font Roja
Data: Diumenge, 11 de juliol de 2015
Horari i lloc d'inici: de 21.30 a 23.30h
Centre de Visitants del Parc Natural

Actividad para conocer algunas de las especies de mariposas nocturnas del Carrascal de la Font Roja
Fecha: Domingo, 11 de julio de 2015
Horario y lugar de inicio: de 21.30 a 23.30h. Centro de Visitantes del Parque Natural

Places limitades / Places limitadas
Informació i inscripció a / info:
parque_fontroja@gva.es
905 31 76 20

Recomentat i xerrada sobre la història i la tradició cultural al voltant de la Font Roja
Data: Diumenge, 11 de juliol de 2015
Horari i lloc d'inici: de 21.30 a 23.30h
Centre de Visitants del Parc Natural

Recomiendo y charla sobre la historia y la tradición cultural entorno a la Font Roja
Fecha: Domingo, 11 de julio de 2015
Horario y lugar de inicio: de 21.30 a 23.30h. Centro de Visitantes del Parque Natural

Placa informativa / Placa informativa
Informació i inscripció a / info:
parque_fontroja@gva.es
905 31 76 20

Recomentat i xerrada sobre la història i la tradició cultural al voltant de la Font Roja
Data: Diumenge, 11 de juliol de 2015
Horari i lloc d'inici: de 21.30 a 23.30h
Centre de Visitants del Parc Natural

Recomiendo y charla sobre la historia y la tradición cultural entorno a la Font Roja
Fecha: Domingo, 11 de julio de 2015
Horario y lugar de inicio: de 21.30 a 23.30h. Centro de Visitantes del Parque Natural

5.3.2. Altres col·laboracions

Geolodía 2015

El Departament de Ciències de la Terra de la Universitat d'Alacant coordina i organitza una jornada divulgativa de la Ciència Geològica que es realitza de manera conjunta a escala nacional. L'objectiu és sensibilitzar a la població sobre la importància i necessitat de protegir el nostre patrimoni geològic mitjançant la seua divulgació. El personal del Parc Natural participa activament en l'organització i desenvolupament d'aquesta iniciativa.

En aquest sentit, el 10 de maig de 2015, es realitzen dos itineraris: un d'ells transcorre per la zona del Salt – Racó de Sant Bonaventura i l'altre per la Font Roja – pla de la Mina. L'èxit de participació supera totes les expectatives amb més de 700 assistents.

Fireta de l'herberet d'Ibi

Ajuntament d'Ibi organitza a l'Estació Científica de Torretes una Fireta de productes, artesanía i activitats locals, amb especial protagonisme de posada en valor de l'elaboració tradicional de l'herber. El personal del Parc Natural participa amb un taller de construcció de menjadors per a les aus amb material reciclat. Destaca l'assistència massiva de públic de la comarca.

Sala Félix Rodríguez de la Fuente a l'edifici Font Roja Natura

Per iniciativa del C Sant Roc (Alcoi), i amb la col·laboració de l'Ajuntament d'Alcoi, els seus alumnes de 6é de Primària realitzen un projecte educatiu anual que versa sobre la figura del distingit naturalista Félix Rodríguez de la Fuente. Per aquest motiu es col·loca en el mes de juny de 2015 una placa al saló d'actes del CEMA Font Roja, amb l'assistència de membres de la Fundación Félix Rodríguez de la Fuente.

5.4. Programa de Voluntariat

El programa de voluntariat va dirigit a associacions o col·lectius sense ànim de lucre, o grups de persones convocades a partir d'un projecte de voluntariat. Les tasques i activitats a realitzar comprenen un ampli ventall, destacant les següents: neteja d'àrees recreatives, treballs forestals de manteniment de marges i camins, manteniment de senyals, treballs de jardineria i viverística, control d'accessos a àrees recreatives, etc.

També és important assenyalar la inestimable col·laboració voluntària realitzada des de fa molts anys per diversos grups de voluntaris, que han prestat i presten els seus serveis d'atenció i vigilància a la Font Roja: ACIF, SERVI, Protecció Civil i l'Associació Ràdio Amigos - Club 27MHz.

Objectius

- Preveure mecanismes d'informació, sensibilització, participació i cooperació de la població local, el públic i els agents socials, destinats a promoure la conservació i l'ús sostenible de la Font Roja.
- Fomentar actituds per tal d'afavorir la conservació de la biodiversitat i dels recursos naturals i culturals del Parc.

- Donar a conèixer el Parc Natural com a integrant de la Xarxa d'Espais Naturals de la Comunitat Valenciana.

Fundación Diagrama

Des de l'any 2011 s'estableix contacte amb membres de la Fundació Diagrama del Centre de Menors "la Villa" (Villena), el qual ofereix el seu treball en tasques de col·laboració amb el Parc Natural. Es tracta d'un col·lectiu que treballa en la inserció social social de les persones penades del centre.

Objectius específics

- Transmetre al grup de voluntaris la normativa bàsica del Parc Natural, en especial les normes sobre ús públic.
- Potenciar el treball en equip i valorar, la iniciativa i la creativitat del grup de voluntaris.

Actuacions realitzades en 2015

Periòdicament durant l'any 2015, un dia a la setmana generalment, ve un grup de 6 persones menors acompanyats dels seus tutors per realitzar les següents tasques al Parc:

- Tasques a les instal·lacions al Viver forestal: manteniment, repicat i preparació de planta
- Recollida de fruits d'espècies forestals
- Manteniment i neteja de la zona enjardinada de l'àrea del Santuari

La col·laboració per part d'aquest col·lectiu es valora de manera positiva en aspectes relacionats amb la sensibilitat per l'entorn natural i la inserció social.

5.5. Programa de desenvolupament socioeconòmic

La figura legal del Parc Natural en el territori ha de ser vista com un valor afegit a les activitats que es desenvolupen. Com a exemple es pot destacar el foment dels cultius ecològics, la promoció de productes artesans locals, o la possibilitat de facilitar el pasturatge controlat de ramat, entre d'altres. Així mateix, el personal del parc pot facilitar a aquelles persones que realitzen alguna activitat en el parc, l'assistència d'algun tipus de tasques de manteniment, o suggerir determinades pautes de treballs per a les diverses accions.

Objectiu general

- Promoure mecanismes i criteris que asseguren l'activitat socioeconòmica sostenible, dins dels objectius de conservació i preservació del Parc Natural.

5.5.1 Marca Parcs Naturals de la Comunitat Valenciana

L'any 2015 es dona continuïtat a les certificacions obtingudes durant l'any 2014, passant de les 96 empreses que existien a finals de l'any 2014 a les **112** empreses a finals de 2015 en tota la Xarxa de Parques Naturales. En total se certifiquen 18 noves empreses, havent sigut baixa 2 empreses per distints motius. Les llicències per família s'agrupen en: 7 per a productes artesans, 50 per a producte natural i 55 per a turisme de naturalesa. L'evolució de la marca des de la seua data de llançament es resumix en la següent:

- Any 2011: se certifiquen 34 noves empreses.
- Any 2012: se certifiquen 23 noves empreses, fins a aconseguir un total de 57 empreses.
- Any 2013: se certifiquen 29 noves empreses, fins a aconseguir un total de 83 empreses, ja que es tramiten 3 baixes (2 voluntàries per cessament de negoci i una derivada de l'incompliment de la normativa aplicable).
- Any 2014: se certifiquen 19 noves empreses, fins a un total de 96, ja que 6 són baixa per distints motius.
- Any 2015: se certifiquen 18 noves empreses, fins a un total de 112, havent-se tramitat dos baixes.

Al Parc Natural de la Font Roja són sis les empreses amb aquesta distinció:

- La Tortugueta
- Arrels, gestió i promoció del medi
- Masia La Mota, hotel con encanto
- Ibinatura
- Casa Bons Aires
- Hostal Savoy

Forma part de l'essència de la marca, l'estimulació de l'activitat econòmica de l'àrea d'influència dels parcs, aprofitant l'oportunitat de les activitats connexes i complementàries, i tractant de generar sinergies entre les dites activitats: produccions primàries, productes agrícoles i ramaders, productes artesans, servicis d'allotjament i restauració, turisme actiu, educació ambiental i interpretació del patrimoni.

Destacar de les distintes accions que es realitzen des de l'àmbit de la marca, com la "IV entrega de plaques de compromís a les empreses certificades", la "IV mostra de productes de la marca", celebrada en la ciutat de València, i que va tindre una repercussió molt important, ja no tant en la venda per a les empreses participants, com en la consolidació d'imatge de marca associada a la qualitat i al compromís amb el medi ambient.

Les empreses de la marca parcs Naturals han participat en distintes campanyes i accions relacionades amb la posada en valor i divulgació dels valors de l'espai natural de forma conjunta amb el parc, accions que s'han desenrotllat durant tot l'any en els 22 parcs naturals de la Comunitat.

El Facebook de la marca ha presentat un increment del 189% durant l'any 2015, obtenint una xifra que en l'actualitat supera els 2.700 "m'agrada". En aquest facebook es publiquen les activitats i els productes oferits per les empreses de la marca parcs Naturals de forma conjunta a les activitats que s'ofereixen des dels 22 parcs de la Comunitat, posant en valor nostres espais naturals protegits i el desenrotllament socioeconòmic dels mateixos.

5.6. Gestió de l'Ús Públic

5.6.1. Sistema de Gestió de l'Ús Públic - Q de Qualitat

La Norma de Qualitat UNE 187002:2008/1M:2011 estableix els requisits que ha de complir un Espai Natural Protegit, referents a les instal·lacions i equipaments d'ús públic. La Norma també afecta a tots els processos necessaris per a la prestació d'un servei de qualitat al visitant i a les àrees d'ús públic. El Parc Natural de la Font Roja compta amb aquest distintiu des de març de 2004, acreditat pel *Instituto de la Calidad Turística Española* (ICTE)

Els objectius generals de 2014 es revisen finals d'any i es redacta un pla de millora per a l'any 2015, el qual genera la reformulació d'objectius per a 2015. Els objectius principals s'emmarquen dins unes estratègies de treball, que generen projectes i actuacions amb objectius específics concrets, descrits al llarg d'aquest document de Memòria de Gestió.

Objectiu 1: relacionat amb l'ús públic:

Donar a conèixer els valors naturals i culturals oferint un servei de màxima qualitat al visitant

Objectiu 2, relacionat amb el desenvolupament socioeconòmic:

Posar en valor els recursos propis del parc natural en benefici del teixit empresarial local promovent mecanismes que assegurin una activitat social i econòmica sostenible.

Objectiu 3, relacionat amb la conservació:

Protegir i conservar els ecosistemes més notables, amb les espècies i processos ecològics que els conformen.

Revisió del sistema

La Norma UNE 187002:2008/1M:2011 d'Espais Naturals Protegits estableix que el sistema de qualitat implantat al Parc Natural ha de ser revisat per la Direcció, almenys una vegada a l'any, per a assegurar així el seu correcte funcionament i eficàcia. En febrer **de 2016** es realitza la Revisió del Sistema de Qualitat 2015, redactant-ne l'acta corresponent on destaca la reorganització interna de funcionament del treball per fer més eficaç les funcions del personal del parc.

Auditoria Interna 2015

Per tal de controlar el funcionament del Sistema de Gestió de la Qualitat, el comitè de Qualitat (equip tècnic i la Direcció del Parc Natural) duu a terme una **auditoria interna**, que serveix de revisió interna. Els resultats de l'auditoria porta associat un pla d'accions correctives i/o preventives que corregeix i elimina les deficiències detectades. S'ha realitzat una **auditoria interna**, 07 d'abril de 2015, detectant-ne un total 4 No Conformitats (NC). La seua posterior resolució ajuda i revisa el sistema de gestió de la qualitat i serveix de preparatori per a afrontar l'Auditoria Externa Anual.

Auditoria Externa 2015

El dia 28 d'abril de 2015 es realitza l'**auditoria externa** de seguiment, en la qual es detecten 6 No Conformitat (NC). Les *No Conformitats* plantejades es resolden mitjançant el Pla d'Acció Correctiva (PAC) segons els terminis establerts després de l'auditoria externa. Posteriorment el Comitè de Certificació valida el pla proposat i el Parc Natural del Carrascal de la Font Roja **renova**, un any més, la seua certificació en el Sistema Q de Qualitat Turística.

6.6.2. Correcció d'impactes

Al Parc Natural de la Font Roja existeixen diverses instal·lacions i equipaments a disposició del visitant i el seu ús permanent genera una sèrie d'impactes que cal valorar i corregir. Entre totes les instal·lacions i equipament d'ús públic cal destacar els següents: àrees recreatives, miradors, itineraris senyalitzats (camins i senders), aparcaments i el Centre d'Informació. De les activitats i usos que es donen al Parc destaquen: la visita lliure, les vistes amb grup organitzat, els actes públics i romeries, les activitats esportives i les activitats científiques entre d'altres.

Objectius

- Definir criteris per a la gestió del trànsit de vehicles, l'aparcament, la senyalització i la imatge pública del Parc Natural
- Donar a conèixer la zonificació del Parc Natural en funció de les diferents àrees segons la seua necessitat de conservació i la seua capacitat i vocació en relació amb l'ús d'activitats humanes
- Definir criteris de seguretat i emergència per a minimitzar riscos per al Parc Natural i per als visitants

Regulació de l'accés de vehicles en Setmana Santa 2015

Un any més, el Departament de Medi Ambient de l'Ajuntament d'Alcoi, pren la iniciativa, en coordinació amb el personal del Parc Natural la Font Roja, de limitar l'accés de vehicles particulars al Santuari de la Font Roja i a l'àrea recreativa de Sant Antoni durant els dies 5 i 6 d'abril, Diumenge i Dilluns de Pasqua 2015 respectivament, entre les 9:30 i les 18:30 hores.

L'objectiu d'aquesta actuació és limitar la capacitat de càrrega del Parc Natural durant aquests dies, ordenar i controlar l'afluència de gent i garantir el pas dels vehicles d'extinció i emergències en el cas d'incidències.

L'accés a l'àrea recreativa amb vehicle particular de Sant Antoni es prohibeix quan el pàrquing del paratge està complet, mentre que l'accés al Santuari de la Font Roja es pot fer a través d'un servei gratuït d'autobusos

Així mateix s'habiliten dues zones d'aparcament als voltants del Poliesportiu Francisco Laporta. L'accés a la carretera de les Llacunes quedarà obert al trànsit de vehicles. Es compta amb la col·laboració del servei voluntari de Protecció Civil i Club Amigos 27 Mhz. El Parc Natural comunica i coordina aquest tall de la carretera CV-797 als diferents col·lectius afectats per

aquesta mesura: propietaris que tinguen l'accés de les seues finques condicionat a la carretera, cases i hostal Rurals, Bar de la Font Roja, servei de l'ermita de la Font Roja, i possibles usuaris de la zona d'acampada. Es comuniquen els resultats al Consell Rector en reunió ordinària.

Usuaris del servei de bus en Setmana Santa en 2015, i comparativa amb els darrers anys 2013 i 2014:

	2013	2014	2015
Usuaris del servei de bus	773	525	573

Comparativa de visites entre els anys 2012 a 2015

	2013	2014	2015
Setmana Santa	Visitants atesos al Centre de Visitants		
Divendres	411	414	380
Dissabte	339	284	646
Diumenge	233	320	183
Dilluns	275	233	212
TOTAL	1258	1251	1421

Tall de carretera en Setmana Santa 2015 a l'encreuament del Poliesportiu – Sant Antoni

5.6.3 Regulació d'activitats

Visitants de l'àrea d'acampada del Santuari de la Font Roja

El paratge del Santuari de la Font Roja disposa d'una zona d'acampada amb capacitat per a vint tendes de campanya, el servei és gratuït i està regulat pel Departament de Medi Ambient de l'Ajuntament d'Alcoi. A continuació es mostren les dades facilitades per aquest departament referides a nombre d'usuaris durant l'any 2015:

Servei d'acampada - Font Roja 2015		
	Tendes	Persones
gener	-	-
febrer	2	4
març	2	4
abril	40	140
maig	14	38
juny	10	25
juliol	29	138
agost	45	83
setembre	29	89
octubre	32	74
novembre	5	12
desembre	5	28
Total anual	213	635

Activitats singulars realitzades

Durant l'any 2015 s'han realitzat les següents activitats programades al Parc Natural de la Font Roja, de les quals els Servicis Centrals o Territorials de la CITMA emeten, si cal, l'autorització corresponent.

ACTIVITAT	ENTITAT ORGANITZADORA	DATA DE REALITZACIÓ	LLOC ON ES DESENVOLUPA	Núm. de participants (aprox.)
Romeria a Sant Antoni	Ajuntament d'Alcoi	18/01/2015	Carretera CV-7970, ermita i àrea recreativa de Sant Antoni	1.500
XXXVII Cursa atlètica	Club Atletismo Alcoy	22/03/2013	Carretera CV-797	250
Fireta de l'Herberet	Ajuntament d'Ibi – Estació Torretes CIBIO	04/2015	Finca Torretes	Sense dades
Geològia 2015 Font Roja i Els Salt Canalons	Departament de Ciències de la Terra i Medi Ambient Uni. Alacant	10/05/2015	Àrea recreativa de la Font Roja, El Salt i Canalons	700
Romeria Sant Pasqual	Ajuntament d'Ibi	05/2015	Ermita i àrea de Sant Pasqual	Sense dades
Festivitat "Verge del Liris"	Ajuntament d'Alcoi Archicofradía Virgen de los Lirios	21/08/2014	Ermita i àrea del Santuari de la Font Roja	Sense dades
Romeria "Verge dels Liris"	Ajuntament d'Alcoi Archicofradía Virgen de los Lirios	20/09/2015	Carretera CV-797 i àrea del Santuari de la Font Roja	4.200
Romeria Salesiana	Col·legi Salesians Sant Vicent Ferrer (Alcoi)	13/12/2015	Carretera CV-797 i àrea del Santuari de la Font Roja	150
Betlem en la Teixereta	Ajuntament d'Ibi Amics de les muntanyes (Ibi)	24/12/2015	Cim de la Teixereta (Ibi)	200

5.6.4. Equipaments i senyalització

El Parc Natural de la Font Roja disposa d'una sèrie d'equipaments d'acollida degudament senyalitzats, que han de ser mantinguts per al seu funcionament més òptim. Respecte dels equipaments d'Ús Públic, es té control especial a les àrees recreatives, aparcaments, serveis públics exteriors, miradors, itineraris senyalitzats pel parc natural i el Centre de Visitants. També es compta amb la col·laboració dels Ajuntaments locals i les entitats que gestionen l'ús i manteniment de cada equipament.

Centre de Visitants

El Centre de Visitants es troba ubicat al paratge del Santuari de la Font Roja, a edifici Font Roja Natura, al final de la carretera CV-797 en terme municipal d'Alcoi. Es tracta del punt de referència destinat al servei de recepció dels visitants i atenció personalitzada, on també es poden veure exposicions permanents sobre els valors naturals del Parc, així com la projecció d'audiovisuals i visita de maquetes representatives. Aquest centre també alberga l'oficina tècnica, on es realitzen les tasques administratives i de gestió de Parc Natural.

Àrees recreatives

El Parc Natural de la Font Roja disposa actualment de dos àrees recreatives: el paratge del Santuari de la Font Roja i el paratge de Sant Antoni (les dos a Alcoi). A l'àrea d'influència (zona PORN) destaca l'àrea recreativa de Sant Pasqual (Ibi) així com les diferents àrees de descans al llarg del recorregut de la Via Verda (Alcoi).

Zona d'acampada

Acampada regulada al paratge del Santuari de la Font Roja (Alcoi) i a Sant Pasqual (Ibi).

Rutes i senders

El Parc Natural disposa d'una oferta de tres itineraris senyalitzats (ruta groga, roja i blava). A banda, diferents rutes locals i comarcals recorren l'àmbit del Parc Natural i la seua àrea d'influència: GR-7, PRCV-26, PRCV-81, PRCV-127, PRCV-160, SLCV-25.4 a 8, i Via Verda.

Senyalització

De manera periòdica es realitzen tasques de manteniment de les senyals i es proposen de noves per tal de millorar el servei i la canalització dels visitants.

Objectius

- Definir els criteris per a la gestió de la senyalització i la imatge pública del Parc Natural
- Delimitar les zones del Parc Natural en funció dels criteris de conservació, i tindre en compte la capacitat i vocació d'altres àrees per a l'ús d'activitats humanes.
- Millorar el servei que ofereixen els diferents equipaments del Parc Natural

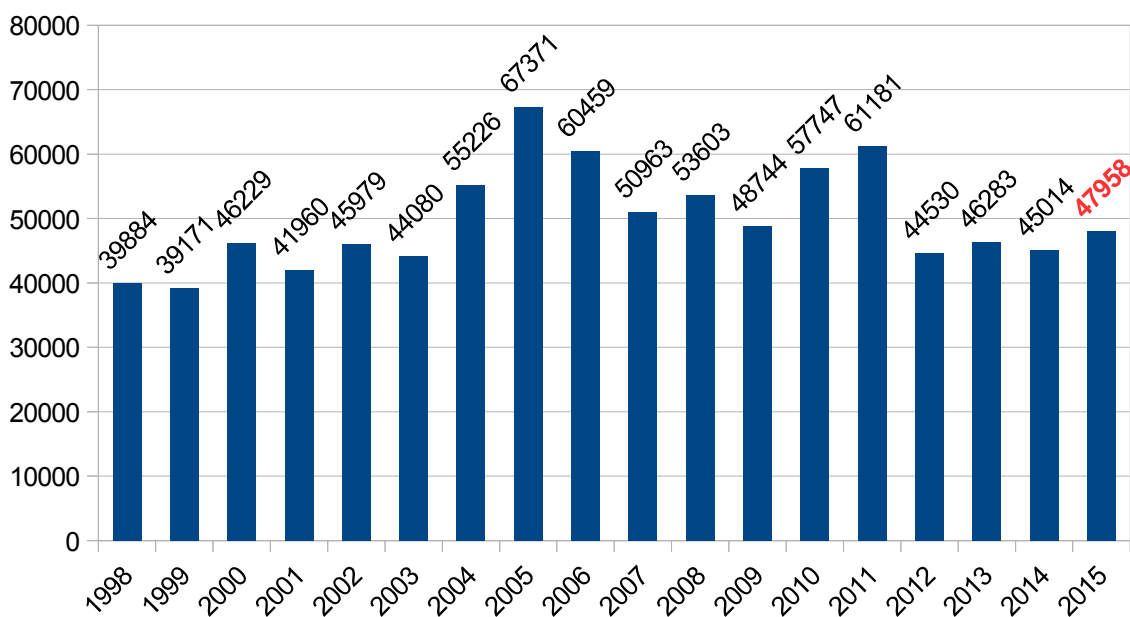
5.6.5. Programa d'atenció al visitant

Servei d'atenció al visitant i relació de visites

L'atenció al visitant des del Centre de Visitants és una de les tasques més freqüents realitzades per part de personal del Parc, realitzada principalment per l'Equip de Promoció. Durant l'any 2015 es continua amb l'**horari d'atenció al públic** del Centre de Visitants: de dilluns a diumenge, i festius, de 9:30 a 14:00.

L'any **2015** s'han comptabilitzat un total de **47.958 visitants** el que suposa un lleuger augment respecte a l'any anterior. Les dades registrades són orientatives i fan referència del visitant que entra al Centre de Visitants, a l'àrea recreativa del Santuari, és a dir, no es compta amb punts de seguiment en una altra zona. Entre 1998 i 2004 en el Centre de Visitants estava situat en els antics xalets, i des de novembre de 2004 fins avui, a l'edifici Font Roja Natura.

A la gràfica següent es presenta el registre de visitants totals des del 1998 fins 2015. Els anys de major afluència (2005 i 2006), es deuen probablement a la inauguració del centre Font Roja Natura al novembre del 2004.

Les diferents tipologies en les quals es classifiquen els visitants són les següents:

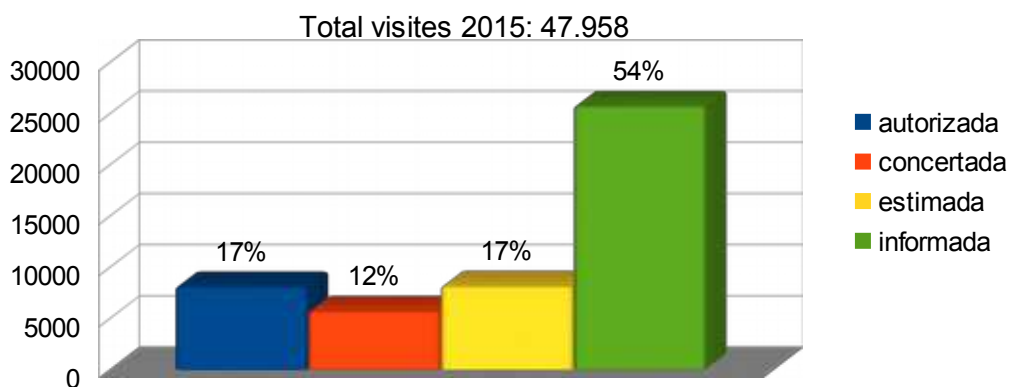
- **Visites Informades:** Són els visitants que han sol·licitat informació en el centre de visitants i han sigut atesos pel personal del Parc. Aquests visitants són caracteritzats de forma subjectiva segons la tipologia següent: Jove excursionista, Jove turista, Adult excursionista,

Adult turista, Jubilat turista, Jubilat excursionista, Grup familiar turista, Grup familiar excursionista, Professional

- Visites Estimades: Visitants que es comptabilitzen en l'àrea recreativa del Santuari o a qualsevol zona del Parc Natural, sense fer ús dels servicis que oferta el Centre de Visitants.
- Visites Concertades: han reservat prèviament el dia per a realitzar alguna de les activitats oferides pel parc (itineraris guiats, xerrades, activitats de promoció, etc.) i són atesos directament pel personal del Parc.
- Visites Autoritzades: aquelles que han sol·licitat una autorització per a realitzar un itinerari autoguiat pel Parc o activitats d'estudi.

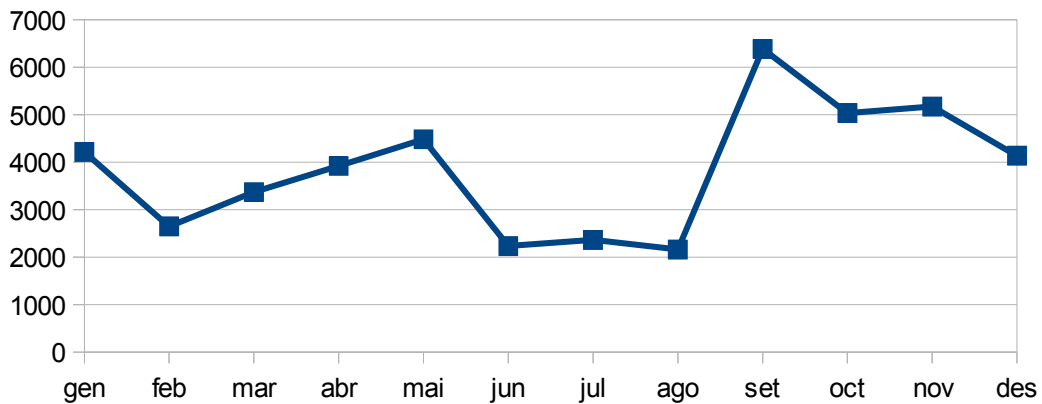
Tipus de visita	Núm. de visitants 2012	Núm. de visitants 2013	Núm. de visitants 2014	Núm. de visitants 2015
Visita estimada	10.170	9.899	5211	8225
Visita concertada	1.884	3.165	4424	5770
Visita autoritzada	6.800	6.537	8612	8157
Visita informada	25.676	26.682	26767	25806
TOTAL	44.530	46.283	45.014	47.958

Tipologia dels grups que visiten el Parc 2015

Anualment es pot establir una tendència sobre el període de l'any en la qual es visita el Parc Natural, on destaca la primavera i la tardor com a les èpoques preferides per a la visita.

Evolució anual de visites. Font Roja 2015

5.6.6. Informació, vigilància i col·laboració en esdeveniments

El Parc Natural de la Font Roja col·labora de forma activa en alguns dels esdeveniments que ocorren en el seu àmbit, com són les activitats de Setmana Santa i les romeries de la Font Roja i la de Sant Antoni.

- Col·laboració amb les entitats organitzadores i col·laboradores en l'organització i desenvolupament dels distints actes que se celebren.
- Condicionament de les àrees on se celebren els actes i edificis i instal·lacions que ocupen les distintes entitats.
- Tasques d'informació, assessorament i acompanyaments prèvies als esdeveniments.
- Garantir la seguretat dels visitants.

Actuacions realitzades en 2015

- Informació i vigilància preventiva durant els dies de la Setmana Santa a les distintes àrees d'ús públic on es concentren els visitants.
- Assistència a la Romeria a la Font Roja 2015. Col·locació de cartells informatius, atenció i informació al visitant, tasques de vigilància preventiva, coordinació i intenció d'activitats problemes sorgits. Treballs previs de coordinació a la Romeria a la Font Roja.
- Subministrament de llenyes a les barbacoes de Sant Antoni, durant la Setmana Santa per evitar la recollida lliure de llenya i danys a la vegetació pels usuaris.

6. ACTUACIONS DE MANTENIMENT

6.1 Adequacions i manteniment d'àrees d'ús públic

L'adequació i manteniment dels diferents equipaments d'ús públic és una tasca essencial per a oferir al visitant un servei de qualitat, per la qual cosa és una de les tasques a les quals el parc destina part dels seus esforços. En aquest sentit aquest projecte compren les actuacions destinades a mantenir i millorar les diferents àrees d'ús públic i equipaments, tant d'ús públic, com aquells destinats a la gestió interna. La Brigada de Conservació i Manteniment realitza aquestes tasques

Objectius

- Adequar i millorar els equipaments existents a les àrees recreatives i itineraris per oferir un servei de qualitat al visitant i minimitzar els impactes al medi natural.
- Ordenar les activitats que es realitzen en els diferents equipaments d'ús públic.
- Adaptar l'àrea recreativa del Santuari de la Font Roja a persones amb discapacitat o mobilitat reduïda.

Actuacions realitzades en 2015

- Restauració i nova instal·lació de taules de fusta de les distintes zones d'ús públic.
- Subministrament de llenya en paellers de Sant Antoni. Subministrament de llenya per a la caseta de vigilància forestal del Menejador
- A Sant Antoni, desbrossament i manteniment
- Clausura de paellers a Sant Antoni i Preventori, en època estival.
- Manteniment de maquinària, vehicle i instal·lacions de treball.
- Adequació de l'àrea d'esplai de Sant Antoni i rodalia de l'ermita amb motiu de la celebració de la Romeria.
- Tala i triturat de branques trencades per la neu dins de l'àmbit del Parc Natural
- Col·laboració en la retirada de la línia elèctrica que va de l'entroncament del Barranc de l'Infern al Santuari de la Font Roja.
- Repassar escales de fusta.

Reparació de la barana de fusta en el àrea del aparcament

6.2. Adequacions i manteniment de senders, camins i accessos

El Parc Natural de la Font Roja disposa d'una xarxa d'itineraris que ofereixen als visitants una variada oferta d'itineraris, on s'ha de garantir en tot moment la conservació de l'entorn i la seguretat dels visitants. Per altra banda el parc disposa d'una xarxa de camins, englobada dins del Pla de Prevenció d'Incendis Forestals (PIIF) de la Font Roja, i que es considera necessari conservar en bones condicions per a poder donar una resposta ràpida i segura enfront dels incendis forestals i per a poder ser utilitzades pels diferents usuaris que hi accedeixen.

Objectius

- Tindre una xarxa de camins i accessos en bon estat de conservació.
- Oferir un servei de màxima qualitat i segur al visitant.
- Compatibilitzar el senderisme amb els altres usos que es donen al Parc Natural.
- Corregir impactes causats per l'ús en senders i camins.
- Disposar d'una xarxa de camins en bon estat i accessible front a qualsevol emergència que pugui ocórrer i garantir una resposta segura i ràpida.

Actuacions realitzades en 2015

- A l'hivern, repartiment de sal a les carreteres CV-797 d'accés al Santuari de la Font Roja i la CV-7970 d'accés a Sant Antoni, per evitar la formació de plaques de gel.
- Neteja de cuneta de pedra i reparació de trams de mur en pista del Menejador.
- Coordinació amb la Diputació d'Alacant en la poda i desbrossament de la carretera de la Font Roja.
- Adequació de les travesses de la carretera
- Adequació d'itineraris

6.3. Neteja d'àrees i retirada d'abocaments

El Parc Natural del Carrascal de la Font Roja és un dels espais protegits més visitats de la Comunitat Valenciana, i no obstant la cada vegada major conscienciació i sensibilització dels visitants enfront dels problemes ambientals i la conservació de la natura, continuen sorgint problemes de neteja i degradació d'ambients derivats de les diferents activitats que es donen. Aquesta actuació sorgeix de la necessitat de corregir aquests impactes, de forma que els usuaris puguin gaudir de l'entorn natural.

Objectius

- Corregir impactes negatius derivats de les activitats d'ús públic.
- Mantenir en bon estat de neteja les principals zones d'ús públic del Parc Natural amb neteges setmanals
- Detecció i neteja d'abocaments i zones brutes.
- Evitar afeccions negatives a l'entorn derivades de les deixalles i abocaments incontrolats.

Actuacions realitzades en 2015

- Neteja amb caràcter setmanal (dilluns) de l'àrea d'ús públic del Santuari, i després de períodes festius (Setmana Santa, etc.)
- Neteja i condicionament d'àrees recreatives i carretera d'accés CV-797 després d'esdeveniments celebrats al Parc: Romeria a Sant Antoni, Romeria a la Font Roja, cursa ciclista i cursa pedestre a la Font Roja, etc.
- Retirar a l'Ecoparc restes de fusta, palets, enderrocs, etc.

6.4. Revisió, realització i manteniment senyals

La disposició de senyals en bon estat de conservació és una condició important per a què els visitants puguin gaudir de forma satisfactòria de la visita alhora que es minimitzen els seus impactes negatius. Les actuacions realitzades van dirigides a disposar d'una xarxa de senyals completa per a complir els objectius que es detallen més endavant.

Objectius

- Senyalització d'accessos e itineraris de forma clara, per poder guiar els visitants.
- Informar dels usos permesos i no permesos, i de les actituds positives i negatives als visitants per tal de minimitzar els impactes negatius derivats i els usos no permesos.
- Mantenir en bon estat les senyals i indicacions actuals.

Actuacions realitzades en 2015

- Col·locar cartell d'informació a l'àrea d'acampada.
- Revisions periòdiques de la xarxa de senyals del Parc.
- Col·locació, manteniment i reposicions de cartells de fusta de finca privada per evitar el pas dels visitants per finques privades.

6.5. Projecte La Caixa. Restauració del sender GR-7

Treballs realitzats en 2015 del projecte La Caixa, per una brigada contractada per VAERSA:

Restauració del GR-7 al seu pas pel Mas de Tetuan.

- Tanca de senyalització junt amb el Mas de Tetuan amb l'objecte de canalitzar als senderistes i evitar que s'aproximen als voltants de l'edificació en ruïnes.
- Senyalització del recorregut amb pedres i corregir el difuminat de la senda que, a vegades, provoca que els senderistes es desvien del seu traçat circulant per diversos atalls.
- Eliminació d'atalls per a concentrar els senderistes per l'interior de la senda i que no provoquen erosió en la contornada.
- Realització d'escalons en la senda en llocs amb excessiu pendent per a millora i accessibilitat dels senderistes.
- Reconstrucció de bancals i murs de pedra seca en els voltants del GR-7 amb l'objectiu de retindre materials d'arrossegament i eliminar sendes secundàries amb elevat nivell d'erosió.
- Actuacions complementàries:
  - Desbrossaments de la senda que milloren la seua accessibilitat.*
  - Repoblació forestal sobre els elements i trams de sendes secundàries eliminades.*

El detall d'aquest projecte es pot consultar a l'ANNEXE d'aquest document.

7. DIRECCIÓ I ORGANITZACIÓ GENERAL

7.1. Gestió Administrativa

Serveis oferts per l'Oficina Tècnica del Parc Natural

- Autorització de determinades activitats, circulació de vehicles per l'interior del Parc, etc.
- Resposta a diferents consultes realitzades a través de la bústia de suggeriments de la pàgina web o de forma directa al correu electrònic del Parc Natural.
- Redacció de cartes de resposta a reclamacions interposades al Parc.
- Redacció de cartes de comunicació d'incidències a les entitats responsables de determinades instal·lacions i/o servicis.
- Control de documentació relativa a registres de la qualitat com per exemple, registre de neteja, de telefonades, registres d'entrada i eixida de documents, incidències /no conformitats, legislació, etc.
- Gestió del fons documental del Parc.
- Redacció i arxiu de reunions ordinàries, de seguiment i revisió del Sistema Q.
- Realització d'auditories internes i redacció d'informes d'auditories.
- Redacció pla d'accions correctores derivades de les auditories.
- Creació i actualització de documentació relativa al Sistema de Qualitat: procediments, formats, registres, fitxes, etc.
- Arxiu i incorporació de dades arrellegades enquestes de satisfacció en la base de dades corresponent.
- Redacció d'autoritzacions relatives a itineraris, activitats, circulació de vehicles, etc.
- Obtenció i arxiu de factures de despeses i revisions periòdiques d'instal·lacions del centre de visitants com a extintors, ascensor, equips de climatització, etc.
- Revisió diària de premsa digital de les notícies publicades referides al Parc Natural de la Font Roja.

Tasques desenvolupades pel Tècnic mitjà d'Espais Naturals Protegits de la Unitat de Gestió

- Tramitació d'expedients del Servei d'Espais Naturals Protegits de València i de la Direcció Territorial d'Alacant relacionats amb el Parc Natural de la Font Roja: realització d'informes, sol·licituds de consultes, petició d'informació, visites de camp, realització de resolucions, etc.
- Gestió i seguiment d'expedients amb els diversos tècnics i institucions existents al territori com són: Conselleria de Governació, Tècnic de l'Ajuntament Alcoi i Ibi, Tècnic comarcal, Agents Mediambientals, etc.
- Atenció al públic a les tres oficines (Edifici Font Roja, Oficina Comarcal Alcoi i Ull de Canals Mariola) amb les diverses temes relacionats a l'aplicació de la normativa relacionada amb els Espais Naturals Protegits.
- Recollida i tramitació del correu postal del Parc Natural.
- Tramitació d'expedients relacionats amb l'ús públic del PN Font Roja: activitats científiques, activitats esportives, etc. Registre, inici d'expedients als SS.TT. i resolució.
- Tramitació i resposta de correus electrònics relacionats amb l'ús públic i informació relacionada amb el Parc Natural.
- Suport al funcionament del Centre de Visitants del Parc Natural (transport de material, informació dels expedients tramitats, etc.)
- Control de treballs de la Brigada de Conservació i Manteniment (reunió mensual, visita a les actuacions, treballs puntuals conjunts, etc.).

- Tramitació de sol·licitud de propietaris de PN Font Roja (segons Conveni) i coordinació de la Brigada per a la realització dels treballs derivats, si escau.
- Suport i coordinació al funcionament de la Brigada de Conservació i Manteniment (transport de materials, etc.).
- Responsable de la gestió del Sistema de Qualitat, realitzant tasques organitzatives i administratives al respecte.

7.2. Gestió recursos

A banda dels **recursos humans** ja comentats en l'apartat 1.1 *Personal del Parc*, el Parc Natural del Carrascal de la Font Roja en 2015 compta amb els següents **recursos materials**:

- Centre de Visitants: zona de recepció del visitant, espai expositiu, vitrines i diorames expositius, sala d'audiovisuals, jardí botànic i serveis públics.
- Oficina tècnica (al Centre de Visitants): amb despatxos comuns i de direcció, sala de reunió, fons documental i bibliogràfic del parc. Amb el material fungible i d'oficina relacionat amb les tasques de gestió (equips informàtics, telèfon, mobiliari, etc)
- Instal·lacions de la Brigada de Conservació i Manteniment: taller, vestuaris, magatzems de maquinària, de ferramentes i de material d'obra. Material fungible i de treball relacionat amb les tasques de conservació i manteniment (telèfon, mobiliari, motoserra, desbrossadora, aixades, etc)
- Vehicles: Nissan Terrano (Direcció i equip tècnic) i Land Rover (Brigada de Conservació i Manteniment)
- Viver forestal Font Roja

7.3. Relacions i col·laboracions amb diferents organismes

7.3.1. Conveni edifici Font Roja Natura

Conveni de col·laboració entre la Generalitat Valenciana a través de la Conselleria de Territori i Vivenda, l'Excm. Ajuntament d'Alcoi, la Universitat d'Alacant i Caja Mediterráneo per a l'adequació i posada en funcionament d'un centre d'investigació, difusió i interpretació dels valors ambientals de l'espai natural del Parc Natural del Carrascal de la Font Roja. Alcoi, 29 de novembre de 2004.

7.3.2. Col·laboració amb el CEMA - Font Roja

Col·laboració amb l'entitat del CEMA Font Roja, gràcies a la qual s'han pogut dur a terme diverses activitats, així com la coordinació en el funcionament conjunt de l'Edifici Font Roja Natura.

A l'apartat d'**Annex** es poden consultar les activitats fetes per aquesta entitat

7.3.3. Col·laboració amb la Universitat d'Alacant

Existeix una relació estreta amb l'**Estació Científica Font Roja Natura (Alcoi)-Universitat d'Alacant** per a la realització d'algunes activitats de manera conjunta, i la coordinació en el funcionament conjunt de l'Edifici Font Roja Natura.

A l'apartat d'**Annex** es poden consultar les activitats fetes per aquesta entitat

Igualment l'**Estació Biològica Sant Pasqual – Torretes (Ibi) del CIBIO UA**, també coordina amb el Parc Natural de la Font Roja diferents tasques realitzades.

7.3.4. Col·laboració amb els Ajuntaments locals

Col·laboració amb Excm. Ajuntament d'Alcoi

Conveni de col·laboració amb l'Excm. Ajuntament d'Alcoi, gràcies al qual aquest Espai Natural té assignat un guarda municipal a l'àrea recreativa del Santuari.

Contacte i col·laboració amb el Departament de Medi Ambient de l'Ajuntament d'Alcoi per tractar aspectes relacionats amb les àrees recreatives de Sant Antoni i el Santuari, el funcionament de l'edifici Font Roja Natura i altres projectes conjunts.

Col·laboració amb Excm. Ajuntament d'Ibi

Contacte i col·laboració amb el Departament de Medi Ambient de l'Ajuntament d'Ibi.

7.3.5. Col·laboració de l'Associació ASAF

L'Associació al Servei de l'Ameccació Forestal (ASAF) col·labora un any més amb el Parc Natural en la protecció de les abelles (*Apis mellifera*) i ens presenta el seu informe anual 2015 en el qual destaquen les tasques realitzades a l'Edifici de la Font Roja Natura, amb la instal·lació d'un eixam didàctic.

7.3.6. Col·laboració amb Oficina Comarcal - Agents Mediambientals

*Informe presentat pels Agents Mediambientals assignats al Parc Natural.

Durant l'any 2015, els agents mediambientals de la comarca de l'Alcoià han exercit una sèrie de funcions i tasques dins dels límits del Parc Natural del Carrascal de la Font Roja i la seua àrea d'amortiment, per la Direcció Territorial o per la Direcció General del Medi Natural, entre les que cal destacar les següents:

- Servicis d'informació, control i vigilància en general.
- Seguiment de construccions i altres infraestructures sotmeses a llicència.
- Control i seguiment de projectes sotmesos a llicència o impacte ambiental: instal·lació de xarxa d'abastiment d'aigua potable (Sant Benet - Santiago Paià), apartament turístic rural mas del Pare Sant.

- Informes sobre instal·lació de tanques en sòl no urbanitzable.
- Col·laboració per al desmantellament de línia elèctrica en desús i instal·lació de nou suport, a l Barranc de l'Infern.
- Inspecció de línies elèctriques i informe.
- Informes d'expedients de recuperació de terrenys agrícoles.
- Ompliment de declaracions responsables per a tales de poca importància.
- Informe i control de proves esportives o de recreació i posterior inspecció de les afeccions efectives.
- Control i seguiment de les condicions per al desenrotllament de les activitats d'investigació científica autoritzades.
- Control de les persones autoritzades per l'Ajuntament d'Alcoi per a la retirada de restes de poda i arbres caiguts en la muntanya pública Sant Antoni.
- Campanya informativa anual (verbal i a través de cartells) sobre les condicions a complir i prohibicions en l'aprofitament de bolets. Advertències per diversos incompliments.
- Informes periòdics sobre l'estat de l'àrea recreativa de Sant Antoni.
- Servicis de vigilància en actes d'afluència massiva (romeries, activitats esportives, etc.)
- Servicis especials en Setmana Santa i Pasqua per al control d'acampades, cremes agrícoles i ús de les àrees recreatives, fonamentalment en èpoques amb màxim risc d'incendis forestals.
- Precintat de paellers en preemergència per alerta 3 d'incendis forestals.
- Informes sobre l'estat i ompliment dels dipòsits de prevenció d'incendis forestals.
- Control dels tractaments silvícoles davall el traçat de línies elèctriques.
- Servicis per al control de la circulació de vehicles (amb motor o sense) ordinaris i en col·laboració amb la Policia autonòmica.
- Servicis generals de vigilància i inspecció relatius a la caça.
- Servicis de control del furtivisme general i en col·laboració amb la Policia autonòmica.
- Control de les batudes autoritzades.
- Control del compliment de les autoritzacions per al control de predadors.
- Control del compliment de les autoritzacions per a la realització de caces per acostament i esperes a herbívors.
- Investigació, vigilància i informes relatius al cas d'enverinament d'un gos.
- Arreplegada de fauna ferida i morta per al seu trasllat al Centre de Recuperació de Santa Faç.
- Seguiment de nidificació de rapinyaires.
- Participació en el seguiment d'aus comunes reproductores d'Espanya (programa SACRE) i en l'atles de les aus reproductores d'Espanya.
- Arreplegada de cites de flora i fauna i enviament al Banc de Dades de Biodiversitat.

- Cens de la població d'amfibis en la reserva de fauna de Torretes - Font Roja.
- Revisió de l'estat de les microreserves de flora.
- Control de l'avistament d'algunes espècies de fauna cinegètica (perdiu).
- Localització d'espècies exòtiques invasores i gestió de la seua posterior eliminació.
- Informes sobre danys produïts per espècies exòtiques invasores (cabres assilvestrades en Estació Biològica de Torretes).
- Prospecció de l'estat fitosanitari de les muntanyes i informes puntuals d'incidència fitosanitària.
- Campanya anual de seguiment de *Lymantria dispar* amb verificació setmanal de les captures obtingudes en les trampes dotades amb feromones.
- Prospecció de zones de risc per a la detecció del nematode de la fusta del pi i d'*Erwinia amilovora*.
- Seguiment de les activitats de voluntariat ambiental.
- Denúncies: circulació amb bicicleta (1), cremar en alerta 3 (1), extensió de xarxes elèctriques i perill d'incendi (1).
- Inspecció de mesures de restauració d'expedients sancionadors: contornada Cova Joliana (1), instal·lació de tanca i nau desmuntable (1), ampliació de nau (1).
- Advertències en matèria de prevenció d'incendis, tant a Iberdrola com a particulars.
- Advertència per una tanca cinegètica abandonada en el terreny.

7.4. Formació

7.4.1. Alumnes en pràctiques

El Parc Natural habitualment ofereix la possibilitat de realitzar formació per als alumnes que cursen alguna disciplina relacionada amb el medi natura, oferint la possibilitat d'un període de pràctiques formatives. El Personal del Parc Natural tutoritza i guia les tasques realitzades.

En l'any 2015, els alumnes en pràctiques han realitzat tasques relacionades amb el treball d'oficina del Centre de Visitants, així com de recepció i atenció al públic visitant. També han participat en l'elaboració d'una base de dades aplicada a un sistema d'informació geogràfica per a la gestió del Parc Natural.

Centre Educatiu	Núm. Alumnes	Formació	Període	Hores
Universitat d'Alacant	1	Grau de Biologia	Juliol 2015	100
Universitat Miguel Hernández	1	Grau de Ciències Ambientals	Oct - Des 2015	462
Universitat Miguel Hernández	1	Grau de Ciències Ambientals	Des 2015	112

7.4. 2. Formació del personal del Parc Natural

El Parc Natural de la Font Roja disposa d'un pla de regulació i gestió de la formació que reben el personal del parc. Per a l'any 2015, l'equip de Promoció ha rebut els següents cursos de formació:

- Curs de Comunicació Ambiental. Maig – juliol 2015. 75 hores. Europarc España. Fundación González Bernáldez. VAERSA. València
- Curs de prevenció de Riscos laborals. Desembre 2015. 4 hores. Departament de prevenció de riscos laborals VAERSA. Santa Pola

8. RESUM ECONÒMIC 2015

8.1. Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural

Inversions al Parc Natural de la Font Roja 2015:

Concepte	Quantitat en euros
Equip de promoció i difusió	55.546 €
Actuacions en el Parc Natural (Brigada de Conservació i Manteniment)	91.594,09 €
Inversions treballs forestals	62.503,63 €
Total	209.643,72 €

8.2. Universitat d'Alacant

La Universitat d'Alacant mitjançant l'Estació Científica Font Roja Natura ha fet una inversió en activitats i estudis, any 2015: 24.000 €. Aquesta quantitat es desglossa en:

- Adquisició càmeres-trampa i equip informàtic.: 1.823,57 €
- Nòmnes/personal: 12.184,66 €
- Manteniment UA: 1.516,00 €
- Manteniment Aj. Alcoi: 8.475,77 €

TOTAL: 24.000 €

8.3. Ajuntament d'Alcoi

Pendent de publicar dades definitives

8.4. Ajuntament d'Ibi

Pendent de publicar dades definitives

8.5. CEMA Font Roja – Fundación Caja Mediterráneo

Part proporcional manteniment edifici Font Roja Natura
i contractació gestora CEMA Font Roja ..... 55.000 €

8.6. Diputació d'Alacant

Actuacions realitzades en la CV-797 i CV-7970 de la Font Roja durant el 2015:

· Reparació de deformacions transversals i longitudinals en la calçada:	213.796,84 €
· Rehabilitació de capa de redolament p.k. 2.0 a 2.7:	33.626,43 €
· Reparació i substitució de barrera de seguretat en diversos trams:	17.989,31 €
· Actuacions habituals de manteniment i conservació:	12.000 €
	TOTAL: 277.412.58 €

9. PREVISIÓ D'ACTUACIONS ANY 2016

Previsió d'inversions al Parc Natural de la Font Roja 2016, per part de la Conselleria de Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural

Concepte	Quantitat en euros
Equip de promoció i difusió	55.546 €
Actuacions al Parc Natural (Brigada de Conservació i Manteniment)	160.746,27 €
Total	216.292,27 €

10. ANNEXES

*Documents adjunts a la Memòria de Gestió 2015 en el CD

- 1. Dossier de premsa Font Roja 2015
- 2. Projecte de La Caixa 2015, Restauració sender GR-7 al pas pel mas de Tetuan
- 3. Memòria d'Activitats 2015 CEMA Font Roja
- 4. Memòria d'Activitats 2015 Estació Científica Font Roja Natura de la Universitat d'Alacant
- 5. Informe *Lymantria dispar* 2015

